



D 2384 E – 1,50€ – SJEČANJ-VELJAČA/JANUAR-FEBRUAR 2010 – BR./NR. 1-2 (301)



ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

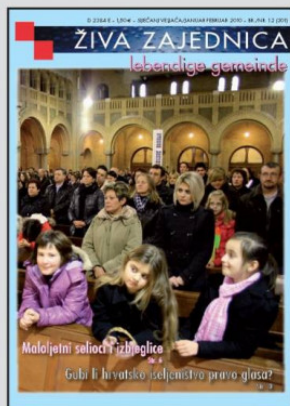


Maloljetni selioci i izbjeglice

Str. 6

Gubi li hrvatsko iseljeništvo pravo glasa?

Str. 10

**Naslovnica:**

Detalj s misnog slavlja u katedrali u
Rotterdamu;
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824

E-Mail:
zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout &
Bildbearbeitung:
Ljubica Markovica-Baban

Pretplate i narudžbe:
Ana Dreznjak

Tisak/Druck:
DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:

Prizor s Gornjeg Grada u Zagrebu;
snimio: A. Polegubić

SUSRET HRVATSKE MLADEŽI

NACIONALNI SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI, ZADAR 8.-9. SVIBNJA 2010.

Da radost bude potpuna

Organizacijski odbor za pripremu nadolazećeg Nacionalnog susreta hrvatske katoličke mladeži (NSHKM) s predsjednikom mons. Ivanom Mustaćem i zadarski nadbiskup Ivan Prena odlučili su da je mjesto održavanja Nacionalnog susreta mladih 2010. g. sportsko-rekreativni centar Višnjik u Zadru, udaljen od gradske jezgre na poluotoku oko 30 minuta hoda. Ta se lokacija od 11 ha površine nalazi između poluotoka, stare gradske jezgre na jugu i stambenog naselja Bili Brig na sjeveroistoku Zadra. Više je razloga praktično tehničke i simboličke naravi koji su razlogom odluke da Višnjik, koji na svom prostoru može primiti 50000 ljudi, na euharistijskom slavlju u subotu 8. svibnja 2010. g. bude domaćin 25000 mladih Hrvata iz cijelog svijeta. U razmatranju je bila i povijesna lokacija Forum u središtu grada na poluotoku gdje je održan susret s papom Ivanom Pavlom II. Taj je prostor dijelom u rekonstrukciji a i Organizacijski odbor je, nakon povijesnog i jedinstvenog susreta s Ivanom Pavlom II., za NSHKM želio učiniti novi iskorak, ispisati drugačiju ambijentalnu i simboličku poruku vjerničkog zajedništva u kojoj će poluotok imati ishodišnu ulogu. Tehnički gledano, površina Višnjika svojim stadionskim i travnatim prostorom te ovalnom atletskom stazom zadovoljava glavnom preduvjetu u praktičnosti velikog mladenackog okupljanja kad mladi mogu sjesti na travu. Na Forumu takve mogućnosti nema. Višnjik u cijelosti ispunjava i infrastrukturnim preduvjetima uređene telekomunikacijske, komunalne, vodo i elektro opskrbe, prometne i ulične mreže te velikih ulaza i izlaza u prostor subotnjeg okupljanja. Prostor dopušta i mogućnost višeeetažnog postavljanja pozornice i komforan smještaj sudionika slavlja: biskupa i svećenika, zbora, volontera i pratećih službi te mladeži.

Na simboličkoj razini, koncepcija susreta do euharistije na Višnjiku u svjetlu je činjenice da su čovjek i Crkva hodočasnici, naš je zemaljski život hod prema susretu licem u lice s Gospodinom u vječnosti. Stoga će se mladež, koja će se do početka mise okupiti u središtu grada na poluotoku, do početka mise u 18.00 sati pravovremeno oformiti u procesiju i krenuti prema Višnjiku gdje će predprogram pripremiti sudionike za misu u ozračju sabranosti. Na liturgijsko slavlje upućuje pučka pobožnost, a u Zadru će u svibnju, tzv. Marijinom mjesecu, misi neposredno prethoditi molitva krunice. Procesija od rive na poluotoku do Višnjika simbolizira poticaj da čovjek čini iskorake, izlazi iz navika i zatvorenosti otvoren novosti života te da ide ususret Bogu i ljudima, konkretno i mjestu gdje ga blaguje u pričesti. Procesija ima i navjesticu evangelizacijsku simboliku. Poluotok je mjesto drevnog episkopalnog kompleksa i mnogih crkvenih zdanja čime se potvrđuje višestoljetna vjernička praksa grada; Višnjik je novoizgrađeni dio naseljen u novijoj povijesti Zadra. Na NSHKM-u će ga pohoditi tisuće mladih kršćana simbolizirajući želju da život po evanđelju bude baština svakog doma i obitelji; onih kojima je to predano u nasljeđe iz bogate baštine, ali i mjestima formiranja novih župa i nicanja novih zajednica koji su na počecima izgradnje svojih vjerničkih prostora. U tom povezivanju prošlosti i sadašnjosti, starog i novog, snažan simbolički trenutak će biti i prijelaz sudionika susreta preko zadarskog mosta na putu do Višnjika, vođeni na početku procesije s Križem mladih. Želja je Organizacijskog odbora da procesija i dolazak „s onu stranu mora“ tj. zadarskog kanala bude blagoslov ljudima dijela grada na kopnu, odnosno svjedočanstvo želje da hod pojedinca kao vjernika i Crkve kao zajednice bude blagoslov svima koje susreću; da na putevima kojima hode svijetu budu znak u pronosjenju poruke križa i radosti u Kristu po evanđelju koje se naviješta i živi.

Ines Grbić



U OVOM BROJU

● INTERVJU: Hrvoje Bičanić



Hrvatsko
iseljeništvo
gubi pravo
glasa?

str.

10

● SVJETSKI DAN SELILACA ...:



Maloljetni
selioci i
izbjeglice

str.

6

● KRŠĆANI U SUVREMENOM SVIJETU:



Život je
dar i
zadatak

str.

12

IZ CRKVE U SVIJETU:

Siromašni Haiti pogodila tragedija

Katolička Crkva i njezine humanitarne i karitativne ustanove, među kojima je i Hrvatski Caritas, odmah su se uključile u akcije pomaganja i prikupljanja pomoći za unesrećene na Haitiju.

4

NADZIRANJE ZAVISTI:

Kako nadzirati vlastitu zavist

8

KRATKA PRIČA: Ante Matić

Mesija na bunaru

11

SVIJET MLADIH – JUGENDWELT:

„Još danas ćeš biti sa mnom u raju...“

23

SOCIJALNI SAVJETNIK: S. Herceg

Pomoć u naobrazbi

25

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Auf dem Weg zu neuem Leben

IN MEMORIAM: Msgr. Dr. Josef Voß

13-14

Novi hrvatski predsjednik za sebe kaže da je agnostik, a u krugovima svjetske politike nazvan je demokratom. Hrvatska kao da prati svjetski i europski trend u kojem su dobrodošli oni koji nedovoljno ističu nacionalne i vjerske vrijednosti.

Demokracija na europski način

Još samo skoro 60 posto zastupnika Njemačkog parlamenta je javno obznanilo svoju vjersku pripadnost. Od 622 zastupnika njih 223 nije se izjasnilo o svojoj vjerskoj pripadnosti, izvijestila je KNA 13. siječnja. Dakle, trend vjerskog neizjašnjavanja je u porastu. Na tragu toga mogu se promatrati i nedavno održani predsjednički izbori u R. Hrvatskoj. Novi hrvatski predsjednik za sebe kaže da je agnostik, a u krugovima svjetske politike nazvan je demokratom. Hrvatska kao da prati svjetski i europski trend u kojem su dobrodošli oni koji nedovoljno ističu nacionalne i vjerske vrijednosti. Zato je iz obzora svjetske politike prvi hrvatski predsjednik, neprijepno zaslužan za stvaranje i obranu Hrvatske, proglašen nacionalistom, a ostala dvojica demokratima. Hrvati su svoje obitavalište u najvećem broju našli u Hrvatskoj, a ona je izrasla iz kršćanskih korijena. Biti domoljubom značilo bi nikada ne dovoditi u

pitanje te dvije vrijednosti. Toga bi trebali biti svjesni i oni kojima je povjerena uloga upravljanja državom i odlučivanjem. Na prvom mjestu bi trebala biti zaštita nacionalnih i svih drugih hrvatskih vrijednosti. U protivnom se Hrvatska pretvara u prostor u kojem će netko drugi donositi odluke mimo volje hrvatskog naroda, možda čak i protiv njega samoga. U ovim teškim i kriznim bremenitim vremenima nadasve je važno definiranje općenacionalnog konsensusa o bitnim stvarima naroda i države. Sve ostalo bi značilo vođenje poteza koji bi narod i državu vodili „kao guske u maglu“. Da je i danas u Hrvatskoj onih koji ne mare za hrvatske nacionalne interese, govore i pronevjere i pljačkanje vlastitoga nacionalnog bogatstva.

Osiromašena i prezadužena Hrvatska je ušla u još jednu tešku godinu koju može, u vjeri u Boga i vjeru na svojoj kršćanskoj tradiciji, uspješno nadvladati.

Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Na putu obraćenja

Cijenjene čitateljice i čitatelji!

Radosna srca izabrah za vas riječi dobrote, ljubavi i mudrosti, nužno potrebnih u duhovnoj pretvorbi „skidanja i odlaganja starog čovjeka koji pripada prijašnjem načinu života i obnavljanja duhom u novoga čovjeka, stvorena na sliku Božju u istinskoj pravednosti i svetosti“ (usp. Ef 4, 22–24) te očitovanju ljubavi Božje svijetu. Molimo Gospodina da nam u ovoj godini pomogne oblikovati naše ponašanje i djela po Riječi nad svim riječima, Isusu Kristu. Tako će nam život biti prožet Kristovim Duhom i voditi prema preobrazbi, tj. obraćenju, po čemu mi kršćani postajemo jedni drugima srodni. Vjernik kao vjernik, Crkva kao Crkva žive od života svoga Gospodina koji im se daje u sakramentalnim slavljenjima. Slaveći sakramente, posebno nedjeljama i blagdanima, dopušteno nam je ući u tajnu preobrazbe našeg života i same prirode. U svakodnevnom druženju trebali bismo

razgovarati iskreno i s poštovanjem, ne podcjenjujući pritom svog sugovornika. Osmijeh na licu, srdačnost, zahvalnost, pohvala – trebali bi krasiti naše ponašanje. Je li to za nas pretežak teret? Ako nemamo snage za to, ponizno priznajmo Gospodinu da ne možemo ispuniti očekivanja, jer prikazati Gospodinu svoju slabost nije grijeh. Grijeh bi bio ne tražiti pomoć od njega kad nam je potrebna.

Poštovane čitateljice i čitatelji, svakodnevno molimo Gospodina da nam pomogne izgraditi egzistenciju tako da u svakom trenutku svoje ponašanje i djelovanje podredimo Njegovoj volji uspostavljajući moć nad svojim odlukama, mislima, djelima ili propustima. Sve to može godinu učiniti sretnom, uspješnom i blagoslovljenom. Ako nam u ovoj godini preostane onaj posljednji životni dah – recimo u zahvalnosti: Bože, hvala Ti, što si nam darovao i ovu godinu!

Vaš fra Josip Bebić, delegat

Siromašni Haiti pogodila velika tragedija

Katolička Crkva i njezine humanitarne i karitativne ustanove, među kojima je i Hrvatski Caritas, odmah su se uključile u akcije pomaganja i prikupljanja pomoći za unesrećene na Haitiju.

Haiti je siromašna zemlja, a tako je blizu bogatima. No, o toj zemlji, koja je među najsira- mašnjijima na svijetu, rijetko se govori. Sada je ta zemlja „došla na red“ za velike priče u javnosti i medijima, no na žalost zbog velike tragedije, potresa, u kojemu je poginuo još uvijek neutvrđeni broj od više desetaka ljudi, koje pokapaju u zajedničke grobnice. Katolička Crkva i njezine humanitarne i karitativne ustanove, među kojima je i Hrvatski Caritas, odmah su se uključile u akcije pomaganja i prikupljanja pomoći za unesrećene. Iz glavnoga grada Port-au-Prince 17. siječnja došla je poruka: „Moramo početi ispočetka!“ Stanje je neizdrživo. Poginuli leže na ulicama i zadah se širi na sve strane grada. Pitke vode nema, hrane nema; ljudi moraju spavati na ulicama i još su u šoku. Tim je riječima stanje austrijskoj katoličkoj agenciji „Kathpress“ opisao Christoph Petrik-Schweifer, šef inozemne pomoći i predsjednik predsjedništva karitativne udruge „Susjed u nevolji“. Svi koji pomažu djeluju u krajnje teškim uvjetima, a svaki paket sa živim namirnicama spašava život. Pokrivači, šatori, alati, voda i hrana pristizali su iz susjedne Dominikanske Republike, gdje je dopremljeno i 1.300 tona pšenice, a Caritas je već tada imao 25 mjesta za podjelu pomoći u glavnome gradu i dva u gradu Jacmel. Pridružili su im se, među ostalim, i Njemački i Švicarski Caritas, a salezijanci su izrazili žalost zbog pljački koje su u tijeku. O. Pierre Lephene istaknuo je da ljudi lutaju ulicama i traže pitku vodu i hranu, a uništeni su svi centri za djecu beskućnike i salezijanske škole na Haitiju. Pod ruševinama je vjerojatno i do 500 djece i mladih. „Ne znamo što dalje. Morat ćemo početi ponovno ispočetka, jer ovdje je doista sve uništeno“, rekao je taj salezijanac.

Papa moli za Haiti

Papa Benedikt XVI. u nedjelju 17. siječnja ponovno je pozvao na pomoć Haitiju, što je učinio i na općoj audijenciji u srijedu 13. siječnja. Međunarodnoj je zajednici na molitvi Anđeoskog pozdravljenja poručio da je potrebna materijalna i duhovna pomoć za tu potresom teško stradalom državu. Sveti Otac je posebno spomenuo pogibiju nadbiskupa haćans-

Važnost dobrih međuvjerskih odnosa

Papa je upoznao kako poslije podne, gotovo 24 godine nakon povijesnoga pohoda svoga časnoga prethodnika Ivana Pavla II., odlazi u posjet velikoj rimskoj sinagogi, koju se naziva „Velikom hramom“ gdje se susreo sa židovskom zajednicom Vječnoga grada, dodajući tako još jednu etapu na putu „sloge i prijateljstva između katolika i Židova. Naime, unatoč problemima i poteškoćama među vjernicima dviju religija osjeća se ozračje velikoga poštovanja i dijaloga kao svjedočanstvo koliko su odnosi sazreli i koliko je zajedničko nastojanje u cijenjenju onoga što nas ujedinjuje: vjera u jednoga Boga, prije svega, ali također zaštita života i obitelji, težnja za socijalnom pravednošću i mirom.“

Na kraju – a prije molitve – Sveti Otac je pozvao sve da se priključe u Molitvenoj osmini za jedinstvo kršćana koja je započela u ponedjeljak 18. siječnja. „Za one koji vjeruju u Krista ona svake godine predstavlja prikladno vrijeme za oživljavanje ekumenskog duha, za susretanje, za upoznavanje, zajedničku molitvu i razmišljanje.“ Evanđeosko geslo koje je uzeto iz evanđelja po Luki uputio je uskrslu Isusu apostolima, pozivajući ih da budu svjedoci svega toga: „Naš navještaj Kristova evanđelja bit će to vjerodostojniji i učinkovitiji što više budemo ujedinjeni u njegovoj ljubavi, kao prava braća. Zato pozivam župe, vjerske zajednice, udruge i crkvene pokrete da neprestano mole za potpuno jedinstvo kršćana, osobito u vrijeme euharistijskih slavlja.“ Nakon audijencije, Benedikt XVI. pozdravio je brojne skupine vjernika stranaca, ali i hodočasnika iz cijeloga svijeta koji su ga pozdravljali svojim nacionalnim zastavama.

M.K.



koga glavnog grada Port-au-Princea mons. Sergea Miota, mnogih svećenika, redovnica i redovnika te sjemeništaraca. Papa je sve zamolio za molitvu za nastradale i ranjene, za one koji su ostali bez doma i krova nad glavom i za sve koji su izgubili život na tragičan način. U svom obraćanju nakon molitve Sveti je Otac istaknuo da je apostolski nuncij, „Bogu hvala dobro“ te da ga stalno obavještava o svemu što se tamo događa, te da prati i potiče napore brojnih karitativnih organizacija koje nastoje pomoći u izrazito teškim prilikama. I u svom kratkom pozdravu na svom materinjem njemačkom jeziku Benedikt XVI. je govorio o tragičnome potresu i žalosnim događajima i preteškim prilikama kojima javnost svjedoči putem medija. Tragični događaji na Haitiju i u drugim zemljama govore jasno o tome da samo ljudi ne mogu ovaj svijet učiniti dobrim. „Preporučimo Bogu žrtve katastrofe potresa i pomozimo i mi sami prema svojim snagama.“

IZ CRKVE U DOMOVINI

Poziv Caritasa za pomoć

Identitet svećenika danas: očekivanja i pastoralna zbilja – bila je tema 50. teološko-pastoralnog tjedna, koji je održan od 26. do 28. siječnja u Zagrebu.

Organizaciji Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 26. do 28. siječnja održan je 50. teološko-pastoralni tjedan u Zagrebu o temi „Identitet svećenika danas: očekivanja i pastoralna zbilja“. U jubilarnoj godini prikazano je više tema koje s određenim naglascima, teoretski i praktički razmišljaju o identitetu svećenika u današnjem vremenu, smještajući ga u kontekst Crkve i društva.

U okviru Molitvene osmine za jedinstvo kršćana 2010., u katedrali Srca Isusova u Sarajevu održan je Ekumenski koncert kršćana grada Sarajeva. Na koncertu su nastupili katedralni mješoviti zbor „Josip Stadler“ iz Sarajeva, Srpsko pjevačko društvo „Sloga“ i Zbor Kršćanske adventističke crkve „Sagospel“.

Poplava u Kosinju i dolini Neretve

Katastrofalna poplava Kosinjske doline uzrokovana netipičnim vremenskim prilikama za siječanj (topljenje snijega od visokih temperatura i snažnih kiša) izazvala je najveću poplavu posljednjih desetljeća. Župe Gornji i Donji Kosinj s pripadajućim naseljima našle su se u iznimno teškim uvjetima, odsječene od svijeta, bez struje i na osnovnijih živčanih namirnica. Voda je poplavila dio kuća kao i sve prometnice, a poneka naselja su postala otoci u golemom jezeru. Caritas Gospičko-senjske biskupije promptno je reagirao te se uključio uz Državni centar za zaštitu i spašavanje i Crveni križ u opskrbi ugroženog područja paketima hrane potrebnim odsječenim obiteljima.

Sv. Stošija okupila Zadrane i Šibenčane

Proslavljena je sv. Stošija, zaštitnica Zadarske nadbiskupije, gdje se okupilo tisuće vjernika iz nadbiskupije i okolice, među kojima i mnoge šibenske hodočasnike u petak 15. sije-

čnja u katedrali sv. Stošije u Zadru. Središnje misno slavlje predvodio je nadbiskup mons. Marin Srakić.

Dvadesetu obljetnicu biskupskog ređenja i upravljanja Dubrovačkom biskupijom proslavio je u četvrtak 14. siječnja dubrovački biskup mons. Želimir Puljić.

Godišnji susret voditelja župnih Caritasa Varaždinske biskupije održan je u subotu 16. siječnja u Varaždinu. Započeo je misnim slavljem koje je u katedrali Uznesenja BD Mari-

brdu Pilis, ondašnje Ugarske, godine 1250. utemeljio bl. Euzebij, ostrogonski kanonik. Bio je to prvi samostan pustinjača Sv. križa na području Panonske nizine, a nastao je nakon što je bl. Euzebij imao viđenje ujedinenih mnogih bakli u veliko svjetlo. U tom viđenju prepoznao je znak da pustinjače koji su bili raspršeni treba ujediniti i tako je nastao prvi samostan, početak i uzor svim pavlinskim samostanima.

Nakon otvaranja projekta „Socialna košarica – podjela pomoći u naravi“ zagrebački Caritas svakodnevno primi pedesetak novih zamolbi za pomoć, stoga poziva trgovačke lance da se uključe svojom pomoći.

Medijsko podmetanje sinjskim franjevcima

Franjevački samostan Čudotvorne Gospe Sinjske u Sinju oglasio se 13. siječnja priopćenjem za javnost kojim demantira napis u

Slobodnoj Dalmaciji od 12. siječnja „Politika s oltara: Starica fratra poslala k vragu za vrijeme mise“, koji je potpisao Toni Paštar. „Provjerili smo tu tvrdnju kod svih svećenika koji su toga dana u župi slavili mise. Svi oni, kao i vjernici kod kojih smo se raspitali, odlučno ničeju istinitost te vijesti“, stoji između ostaloga u priopćenju koje potpisuju gvardijan i upravitelj svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske u Sinju fra Bože Vuleta i župnik fra Nikica Ajdučić.

Godišnji sabor i duhovna obnova Hrvatske zajednice bračnih susreta održana je na Jordanovcu u Zagrebu.

Katehetska zimska škola za vjeronaučitelje osnovnih škola o temi „Roditelji i njihova suodgovornost u odgojno-obrazovnom sustavu s posebnim osvrtom na vjeronauk u školi“ održana je u Zagrebu.

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana 2010. priređena je diljem Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

A.O.



Hrvatski Caritas je pokrenuo akciju prikupljanja pomoći stradalima od poplava na ličkom području i u dolini Neretve

je predvodio varaždinski biskup Josip Mrzljak, ujedno predsjednik Hrvatskog Caritasa. Susret je nastavljen u dvorani Biskupskog ordinarijata pozdravnim riječima predsjednika Biskupijskog Caritasa generalnog vikara mons. Ivana Godine, ravnatelja Ante Šole i biskupa Mrzljaka koji je okupljene potaknuo da podupru inicijativu koju je predložio Biskupijskom Caritasu da župe Varaždinske biskupije prihvate pokroviteljstvo nad obiteljima koje su stradale na poplavljenom području Kosinjske doline u Gospičko-senjskoj biskupiji.

Svečanim misnim slavljem, koje je u baroknoj crkvi sv. Petra i Pavla stare istarske župe sv. Petra u Šumi 16. siječnja predvodio umirovljeni porečko-pulski biskup Antun Bogetić, pavlini su proslavili blagdan Kraljice pustinjača. Konelebrirala su dvojica pavlina iz samostana, prior i župnik Poljak o. Czeslav Bronislaw Bielen i o. Marko Glogović. U homiliji biskup se spomenuo osnutka Reda koji je na

Snimka: KA

PORUKA PAPE BENEDIKATA XVI. ZA 96. SVJETSKI DAN SELILACA I IZBJEGLICA

Maloljetni selioci i izbjeglice

Dok izražavam zahvalnost za sve ono što se čini s velikom velikodušnošću, htio bih pozvati sve kršćane da postanu svjesni društvenog i pastoralnog izazova koji predstavlja položaj maloljetnih selilaca i izbjeglica, istaknuo je Papa.

Proslava Svjetskog dana selilaca i izbjeglica iznova mi pruža priliku izraziti stalnu brigu koju Crkva posvećuje onima koji su, na različite načine, iskusili život u iseljenuštvu. Riječ je o pojavi koja, kao što sam napisao u enciklici Caritas in veritate, impresionira zbog broja osoba koje su nje pogodne, zbog društvenih, ekonomskih, političkih, kulturnih i religijskih pitanja koje pokreće kao i zbog dramatičnih izazova koje postavlja pred nacionalnu i međunarodnu zajednicu. Selilac je čovjek s neotudivim temeljnim pravima koje moraju poštivati svi i u svim okolnostima (usp. 62).

Tema ove godine, „Maloljetni selioci i izbjeglice“, dotiče vidik kojem kršćani pridaju posebnu pažnju, spominjući se Kristove opomene, koji će na posljednjem sudu sve ono što je učinjeno ili nije učinjeno „jednomu od ove moje najmanje braće“ (usp. Mt 25,40.45) smatrati učinjenim sebi samom. A zar možemo „najmanjima“ ne smatrati također maloljetne selioci i izbjeglice? Sam je Isus kao dijete iskusio iskustvo selioca jer je, kako prenosi evanđelje, da bi izbjegao Herodove prijetnje, morao zajedno s Josipom i Marijom pobjeći u Egipat (usp. Mt 2,14).

Premda Povelja o pravima djeteta jasno kaže da se mora uvijek štiti interes maloljetnika (usp. čl. 3), kojem se moraju priznati temeljna prava osobe jednako kao i odraslima, to nažalost u praksi nije uvijek slučaj. Dok u javnome mnijenju raste svijest o nužnosti poduzimanja točno određenih i učinkovitih akcija u cilju zaštite maloljetnika, u stvarnosti su mnogi od njih napušteni i, na razne načine, izloženi opasnosti izrabljivanja. Na dramatično stanje u kojem se nalaze upozorio je još moj časni prethodnik Ivan Pavao II. u poruci upućenoj 22. rujna 1990. generalnom tajniku Ujedinjenih naroda povodom sastanka na vrhu o djeci: „Svjedok sam“ – pisao je on – „bolnoga stanja u kojem se nalaze milijuni djece sa svih kontinenata. Oni su najranjiviji jer im je mnogo teže postići da se čuje njihov glas“ (Insegnamenti XIII, 2, 1990., str. 672). Toplo se na-



Snimka: Getty/AFP

Tema ove godine, „Maloljetni selioci i izbjeglice“, dotiče vidik kojem kršćani pridaju posebnu pažnju, spominjući se Kristove opomene, koji će na posljednjem sudu sve ono što je učinjeno ili nije učinjeno „jednomu od ove moje najmanje braće“ (usp. Mt 25,40.45) smatrati učinjenim sebi samom.

dam da će se posvetiti do-
lična pozornost maloljet-
nim seliocima, koji trebaju
društvenu sredinu koja
omogućuje i pridonosi nji-
hovu tjelesnom, kulturnom,
duhovnom i moralnom
razvoju. Živjeti u stranoj
zemlji bez stvarnih refe-
rentnih točaka stvara im,
osobito onima koji žive
bez potpore obitelji, bez-
brojne a katkad i silne ne-
volje i poteškoće.

Tipični aspekt malo-
ljetničke migracije pred-
stavlja situacija u kojoj se nalaze maloljetnici rođeni u
zemljama odredišta odnosno djeca koja ne žive s roditel-
jima emigrantima od svoga rođenja, već im se pridružuju
naknadno. Ti adolescenti pripadaju dvjema kulturama
s prednostima i problematikama koje za sobom povlače

takva jedna dvostruka pri-
padnost. Ipak, to im stanje
može pružiti mogućnost isku-
siti bogatstvo susreta različi-
tih kulturnih tradicija. Važno
je pružiti im mogućnost ško-
lovanja i kasnijeg uključiva-
nja u svijet rada te olakšati
njihovo uključivanje u dru-
štvo putem obrazovnih i dru-
štvenih struktura. Ne smije se
nikada smetnuti s uma da

adolescencija predstavlja temeljnu etapu za oblikovanje
ljudskog bića.

Posebnu kategoriju maloljetnika predstavljaju izbjegli-
ce koje traže azil, koje, iz različitih razloga, bježe iz svo-

**Tipični aspekt maloljetničke migracije pred-
stavlja situacija u kojoj se nalaze maloljetnici
rođeni u zemljama odredišta odnosno djeca
koja ne žive s roditeljima emigrantima od
svoga rođenja, već im se pridružuju nak-
nadno.**

je zemlje, gdje im nije pružena prikladna zaštita. Statisti-
ke pokazuju da je njihov broj u porastu. Riječ je dakle o
pojavi koju treba pomno istražiti i koja zahtijeva poduze-
ti koordinirane akcije kao i prikladne mjere prevencije,
zaštite i prihvaćanja, sukladno onome što predviđa tako-
đer sama Povelja o pravima djeteta (usp. čl. 22).

O braćam se sada osobito župama i mnogobrojnim
katoličkim udruženjima koja, nadahnuta duhom vjere i lju-

bavi, čine velike napore kako bi izašli ususret potrebama te naše braće i sestara. Dok izražavam zahvalnost za sve ono što se čini s velikom velikodušnošću, htio bih pozvati sve kršćane da postanu svjesni društvenog i pastoralnog izazova koji predstavlja položaj maloljetnih selilaca i izbjeglica.

U našem srcu odjekuju Isusove riječi: „Bijah putnik, i primiste me“ (Mt 25,35), kao i glavna zapovijed koju nam je On ostavio: ljubiti Boga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim umom svojim, ali ujedno ljubiti i bližnjega (usp. Mt 22,37–39). To nas potiče da shvatimo kako se svaki naš konkretni pothvat mora nadahnuti prije svega na vjeri u djelovanje milosti i Božje providnosti. Na taj način i prihvaćanje i solidarnost prema strancu, osobito ako je riječ o djeci, postaje navještaj evanđelja solidarnosti. Crkva to evanđelje navješta kada širi svoje ruke i zauzima se za poštivanje prava selilaca i izbjeglica, potičući vođe naroda kao i čelne ljude u tijelima i međunarodnim institucijama da promiču prikladne inicijative kojima će se tim osobama pružiti potrebna pomoć i potpora.

Neka nad nama bdije Blažena Djevica Marija i pomogne nam shvatiti teškoće s kojima se susreću oni koji su daleko od vlastite domovine. Svima onima koji su uključeni u golemi svijet selilaca i izbjeglica jamčim svoju molitvu i od srca udjeljujem apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 16. listopada 2009.
Papa Benedikt XVI.

Uz Papinu poruku za Iseljenički dan

Draga braćo i sestre!

Ovogodišnju poruku za svjetski Dan iseljenika Papa je posvetio maloljetnicima i naslovio „Maloljetni selioci i izbjeglice“. Problem prepoznatljiv, osjetljiv i „oni su najranjiviji jer im je mnogo teže postići da se čuje njihov glas“. Koristimo ovu prigodu da nad/biskupima, svećenicima, redovnicama i redovnicima, đakonima i pastoralnim suradnicama i suradnicima, kao i svim vjernicima iseljenicima zaželimo sretne božićne blagdane i blagoslovljenu novu 2010. godinu.

Zagreb, 7. prosinca 2009.

don Ante Kutleša
Ravnatelj hrvatske
inozemne pastve

mons. dr. Želimir Puljić
biskup dubrovački
Predsjednik Vijeća HBK
i BK BiH za inozemnu pastvu

AKTUALNO

Čestitka predsjednika Hrvatske biskupske konferencije novoizabranom predsjedniku Republike Hrvatske

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije đakovačko-osječki nadbiskup dr. Marin Srakić uputio je u utorak 12. siječnja čestitku novoizabranom predsjedniku Republike Hrvatske dr. Ivi Josipoviću u kojoj mu uime Hrvatske biskupske konferencije i vjernika Katoličke Crkve u Republici Hrvatskoj čestita na izboru za predsjednika Republike Hrvatske.

„Izborom za predsjednika povjerena Vam je časna i odgovorna služba koja uključuje brigu za opće dobro i boljitak svih ljudi u našoj Domovini, a u međunarodnim okvirima zastupanje nacionalnih interesa kao i promicanje mira i suradnje među narodima i državama.

Službu predsjednika preuzimate u trenutku kad se hrvatska država suočava s mnogim izazovima i pred njim su vodstvom brojne dalekosežne odluke. Stoga je zadaća svih odgovornih u našem društvu da šire obzorje nade, optimizma, solidarnosti, uzajamnog povjerenja i promiču svijest o odgovornosti svih za opće dobro. U tome smislu, Vi kao hrvatski Predsjednik, imate posebnu odgovornost.

Svjesni odgovornosti koja Vam je povjerena, kao vjernici, Vaše ćemo djelovanje podupirati molitvom sa željom da Vaše služenje bude na dobro svih. Želimo Vam, nadalje, da svojim riječima i gestama iz dana u dan osnažujete hrvatskoga čovjeka u njegovoj samosvijesti i dostojanstvu te pridonosite zajedništvu i slozi

hrvatskoga naroda i svih građana naše zemlje; da svojim zauzetošću potičete ljude na dobro i solidarnost, na poštivanje života i dostojanstva svakoga čovjeka te štitite i promičete dostojanstvo obitelji; da svojim zauzimanjem pridonosite pozitivnom ozračju u kojem će kreativnost hrvatskih ljudi doći do izražaja kako bi se umnožilo blagostanje i dogodio svekoliki napredak. A na međunarodnom planu želimo Vam da mudro i odvažno zastupate interese naše zemlje te svojim razboritim odlukama pridonosite da Hrvatska u zajednicu europskih naroda uđe svjesna kako svojim identitetom i bogatom tradicijom može 'pridonijeti učvršćenju Unije, bilo kao upravne i teritorijalne cjeline, bilo pak kao kulturne i duhovne stvarnosti'. (Papa Ivan Pavao II., govor u Zračnoj luci na Krku, 5. lipnja 2003.).

Neka Vas u svim Vašim nastojanjima na dobro našega naroda i svih u našoj Domovini prati zagovor sv. Josipa, zaštitnika Hrvatske, i Blažene Djevice Marije, koju naši pradjedovi nazvaše 'Fidelissima Mater Advocata Croatiae – Najvjernija Majka Odvjetnica Hrvatske'“, istaknuo je u čestitki nadbiskup Srakić.

IKA



Snimio: A. Polegubić

Kako nadzirati vlastitu zavist

Roditelji i obiteljsko ozračje postavljaju glavno vježbalište oblikovanja prema ljubomori i zavisti u svojoj djeci. Kako pri tome sami roditelji unose svoje karakteristike ličnosti u nastajući svijet svoje djece, može biti odlučujuće za taj proces odgoja u kakvim su oni sami karakteristikama i ozračju odrasli i što su donijeli pri tome u svoju obitelj. Naravno, ako su oni od malih nogu, dakle, više desetljeća prije rođenja svoje vlastite djece, bili ispravno odgojeni, da je to najbolji početak za zdrav odgojni pristup svojoj djeci općenito, a onda posebno kad je u pitanju zavist i ljubomora.

Doživljavaju li djeca da ih roditelji „sve jednako vole“ i da ne trpe previše njihovu međusobnu ljubomoru i zavist, to će zadovoljavati njihov zajednički život. Dijete je obično na sljedećoj poziciji: ako ja ne mogu biti najpovlašteniji, onda barem ne treba nitko od nas biti najviše povlašten, već svi trebamo biti isti i isto imati.

Time su međusobna zavist i ljubomora uništeni i svedeni na bezopasan minimum. Ali lako je moguće da se te dvije utišane prijateljice ljudskog života ponovno glasnije pojave, jer bit će za to puno prilika upravo zbog toga jer djeca nisu i ne mogu biti ista. Time roditelji stoje pred teškom zadaćom ispravnog odnosa prema djeci, poštujući nužne zahtjeve njihove različitosti, a opet postupajući tako, da se nijedno dijete ne osjeti zapostavljenim ili manje voljenim.

Odgojni stručnjaci znaju, da nekontrolirana zavist braće i sestara može u kasnijem životu dovesti do trajnih i opasnih karakternih mana. Stoga je pedagoška literatura puna savjeta i mjera, kako roditelji mogu na vrijeme početi obuzdavati i ublažavati međusobnu zavist svoje djece. Primjerice, koliko se god to na prvi pogled činilo nevažnom sitnicom, dok se o njemu priča i očekuje novo dijete, potrebno je posebno se nježno odnositi prema ostaloj djeci, pokazivati im češće nego obično pažnju uvijek im nešto darivati, tako da prime jasnu poruku, kako su, bez obzira na radost zbog dolaska novog člana obitelji, jednako i prije i poslije baš voljeni.

Neki stari običaju pokazuju, da su ljudi prije i bez mudrih pedagoških knjiga važnosti toga bili itekako svjesni. Šteta da se gotovo posve izgubio taj običaj „rodine vrećice“. Naime kod rođenja druge bebe, prvorodeno dijete bi „našlo“ u kolijevci papirnatu vrećicu sa slatkisima koju mi je donijela roda, koji su samo za nj i koje sve samo smije pojesti. Tako su roditelji preko toga nebeskog bića koje je do-

Roditelji stoje pred teškom zadaćom ispravnog odnosa prema djeci, poštujući nužne zahtjeve njihove različitosti, a opet postupajući tako, da se nijedno dijete ne osjeti zapostavljenim ili manje voljenim.

nijelo i novorođenče i izvrsne slatkiše, ublažavali tihu patnju svoga prvorodnog djeteta, tako da ljubomora i zavist ostave što manje štete. Eto, i novorođenče i slatkiše je donijela ista roda, pa je tako oboje dobro.

Psiholozi otkrivaju, da najvažnija područja na kojima se braća i sestre uspoređuju jesu postignuća u poslu, opći uspjeh u životu, seksualnost, ljepota i društvene veze u obitelji i izvan nje. Ako je netko, recimo, jedna od sestara, u svemu tome stvarno ili deklarativno iznad druge, onda je ova druga u velikoj opasnosti od zavisti obojene depresivnom zakočenosti, a što onda stvarno može kočiti njen razvitak i ambicije. Ali ne mora tako biti i uvijek se može tražiti načina kako ublažiti zavist i ljubomoru. Primjerice, ako je jedan sin u jednom ili više područja bolji od drugoga, roditeljima je pomoći drugome, da i njegove jače strane dođu u društvo više do izražaja, a da one slabije dodatno usavrši. Primjerice, netko će pokazati svoju „socijalnu inteligenciju“ imajući veći broj prijatelja i bivajući obljubljeniji među rodbinom, prijateljima i poznanicima. Dakle, raznolike sposobnosti i interesi zahtijevaju raznolike pristupe djeci. Korektno i odgojno ispravno razlikovanje sposobnosti i karaktera svoje djece i zdrav odnos prema njima nužno uključuje onaj pristup, pri kojemu svako od djece dobiva iste

šanse, te da ih roditelji jedno nad drugim ne favoriziraju. A ako upadnu u zamku favoriziranja i još njegova opravdavanja, onda će to biti braći i sestrama pravi razlog za buntovno opravdavajuću zavist. Jednostavno, roditelji trebaju činiti sve što je u njihovoj moći, da svako dijete na svom polju dođe do izražaja sa svojim jačim stranama.

Roditelji također mogu napraviti pogrešku i pripremiti svoje dijete za izjedajuću zavist, ako je njihova roditeljska ljubav povezana s njihovim osobnim aspiracijama za određena postignuća svoga djeteta. Ali što, ako dijete nije za to naročito sposobno ili to ne voli? Ono će u takvim prilikama dogurati, uspoređujući se s drugima na tom polju, do neke visoke razine uspjeha i dospjeti u opasnost da tako prisilno živi „s krivim sobom“, pa će rjeđe doživljavati osjećaj zadovoljstva nego što bi inače. Time je onda podloga za osjećaje zavisti učvršćena, a koji će se kasnije najvjerojatnije stalno pojavljivati.

Nadzirati i snositi svoje osjećaje u vlastitom interesu

Mi doživljavamo svaki osjećaj, a posebice zavist tim više iritirajućim, što ga manje možemo podnostiti. Pri tom smo u opasnosti, da u trenucima njegove navale sebe slabije ili čak nikako ne možemo kontrolirati, nadzirati. A što znači nadzirati svoje osjećaje? To je u biti posjedovanje sposobnosti da se vlastite osjećaje s punim intenzitetom može doživjeti, bez obzira koliko oni bili bolni, a da se pri tome sebe drži pod kontrolom. Obično se ta sposobnost naziva tolerancijom, snošljivošću osjećaja, a ubraja ju se u vodeća obilježja psihičke snage jedne osobe. Ta mogućnost podnošenja tjelesne ili duševne boli, neugode, stresa ili negativnih osjećaja i pritisaka treba se stjecati i učiti od djetinjstva. Što je dijete tome slabije, tim više mu moraju njegovi „važni odrasli“ stajati na raspolaganju u njegovim emocionalnim stanjima i ne pustiti ga da padne, to jest da se od navale osjećaja ne izgubi do one granice gdje ne zna što radi. Granica emocionalnog izražavanja osjećaja dopire sve do tamo gdje osoba svoje osjećaje može izraziti, a



da ipak pri tome „ne izgubi glavu“, da se može kontrolirati.

Ovoj sposobnosti snošljivosti vlastitih osjećaja pomaže i posjedovanje empatije. Empatija označava misaono razumijevanje drugog živog bića i čuvstveno uživanje u njegov položaj, situaciju ili problem. Ona znatno povećava jačinu snošljivosti, ali i kvalitetu ponašanja pomaganja i skrbi za druge ljude. Osim empatije, razvoju snošljivosti pogoduje i postojanje moralnih vrijednosti, općeljudskih temelj-



nih vrednota, koje dobivamo kroz obiteljski, vjerski, školski i općenito društveni odgoj. Spomenimo još ovdje, da u uspješno nadziranje osjećaja spada i način izražavanja društvenog ponašanja, ali i vlastite iskrenosti o osjetnom doživljavanju. Tako na izražavanje prosocijalnog ponašanja djeluje tip raspoloženja pojedinca, pa su dobro raspoloženi, umorni ili razdražljivi ljudi skloni prosocijalnom ponašanju. Na drugoj strani, svakodnevno nas iskustvo uči da neraspoređeni, umorni ili razdražljivi ljudi postaju netolerantni i prema sebi i prema drugima. Što se iskrenosti tiče, ona je također vrlo važna i u ovom emocionalnom procesu, jer svako pretvaranje u konačnici, upozoravaju stručnjaci, i ovdje nanosi svima štetu.

Nadzirati svoju zavist znači ostati miran i „bez zla u svojoj nutrini“ kad se mora priznati, da drugi posjeduje neko dobro koje sam sebi želiš. Za to treba imati stabilnu ličnost i stabilnu vrijednost u sebi. Takva sposobnost snošljivosti zavisti nužno nam je potrebna, jer bez toga ne možemo koristiti zavist kao signal, da nas nešto o nama samima izdaje. Nedostaje li to, čovjek automatski potiskuje i najmanji osjećaj zavisti i oblači ga u neko drugo lažno ruho, umjesto da odmah

počne razmišljati, kako nedostatak na koji nas zavist upozorava možemo ukloniti. Inače, to refleksivno potiskivanje i najmanjeg osjećaja zavisti čovjek čini radi toga, da ne bi svoju zavist morao najprije priznati pred sobom i onda se početi ozbiljno boriti protiv nje.

Naši međuljudski odnosi funkcioniraju makar na nekoj mjeri međusobnog povjerenja, a sa zavišću se uvlači nepovjerenje u društvene odnose. Kad se ono počne širiti, svatko je u opasnosti da drugome počne prikriveno zavijediti. Jednostavno, načelna društvena pravila ponašanja nas prisiljavaju, zavist koju osjećamo dobro prikrivati, kad je već ne smijemo pokazivati. Time više što se vjerskim, društvenim i drugim odredbama upornije želi promicati slobodu od zavisti. Pri tom je zavidnik uglavnom orijentiran na to, kako bi svojim unutarnjim makinacijama pokudio, omalovažio ili narugao se onome komu zavidi zbog njegove veličine. Nije rijedak ni mehanizam pribjegavanja „minimalnoj pohvali“, relativiziranja izvrsnosti tu-

Danas ima sve više istraživanja koja pokazuju, da zavist, kako god bila maskirana, koči u zavidniku vitalnost i kreativnu snagu, a razbija njegov zdrav društveni život.

đeg dobra ili uspjeha. Primjerice, kad čovjek komentira novo auto poznate marke u svoga poznanika, a koje on sebi, inače, ne može priuštiti. Neće ga nipošto izravno pohvaliti, svesti će pohvalu na minimum, reći će toliko barem da se ne može reći kako, ne daj Bože, zavidi ili možda loše misli o tom autu: Dobro je – tko to voli!

Zavist kao kočnica vitalne snage i kreativnosti

Kad ljudi pri nekim istraživanjima iskreno opisuju svoju zavist, onda nalazimo izjave koje jasno govore o unutarnjoj psihičkoj uzburkanosti koja uvijek ima utjecaj na neke čovjekove organe. Najčešće se tu spominju srce, pluća, grlo i želudac, ali i druge. Izjave „kao da me nešto u srce ubode“, „u trenutku mi je nestalo zraka...“, „morala sam progutati“ (to jest, da mi u gralu nestane i ne uguši me...) ili „a

nešto me počne gristi u želudcu...“, nisu nikakvi umišljaji, nego psihosomatske neugodne reakcije čovjeka, koji osjeća crv zavisti u svojoj duši. A ono najvidljivije na tijelu kod zavidnika je svakako jedinstven izražaj lica i očiju kao ni u jednom drugom osjećaju, a što je od davnina najčešće prikazivano u likovnoj umjetnosti.

Taj utjecaj na tjelesne organe čini mješavina žalosti i bijesa. Žalost jer sam ne posjeduje željeno dobro, a bijes, jer ga drugi posjeduje. Jednostavno, krivo mi što drugi nešto posjeduje, a ja ne. Stoga, nisu u narodnim izričajima o vrlo zavidnim ljudima bez razloga opisi tipa „pojede se od zavisti“ ili „zavist izgriza i srce i dušu“. Znamo biti svjedoci, da većina ljudi čak se ne može pretvarati da ne zavidi, jer im se primijeti na izražaju očiju i lica.

Ali zavist ne bi bila zavist da u isto vrijeme ne bi sebe i demaskirala. Ona se odmah otkrije nesklonošću prema onome komu zavidi ili čak mržnjom, oboje bez razloga, a koja onda i bez najmanjeg povoda, osim onoga očito umišljenog, može najjače eksplodirati. Kad se prikriva osobna zavist, onda ju

se ne skriva samo od drugih, nego i od samog sebe, tako da ju se cijelo vrijeme ne mora osjećati. U tom slučaju, takve osobe postupaju zavidno, ako im se to predbaci, zani-jekat će jer se varaju u svojim osjećajima. Žene u načelu doživljavaju češće žalost, tu de-

presivnu stranu zavisti, a muškarci ljutnju i bijes, tu agresivnu stranu zavisti.

Maske koje drže zavist nevidljivom, pomažu zavidniku da se uvjeri da on uopće ne želi ono dobro zbog kojega drugome zavidi. Što netko ima uzvišenu sliku o sebi, tim više će on izabrati takav prikriveni oblik zavisti.

Danas ima sve više istraživanja koja pokazuju, da zavist, kako god bila maskirana, koči u zavidniku vitalnost i kreativnu snagu, a razbija njegov zdrav društveni život. Stoga, želi li zavidnik izbjeći takve štete, njemu nije druge nego se suočiti sa svojim žutim monstroom a za što je najčešće potrebno proširivanje znanja o sebi, pa i psihoterapija.

Dr. fra Šimun Šito Ćorić

(Iz knjige „Žuta neman zavisti. Ili kako uspješnije izjedati sebe i druge“, Fram-Ziral/Glas Koncila, Mostar, 2008., str. 83–95.)

IZ RAZGOVORA S ODVJETNIKOM HRVOJEM BIČANIĆEM O PRIJEDLOZIMA USTAVNIH PROMJENA

Hrvatsko iseljeništvo gubi pravo glasa?

Predlagatelj ustavnih promjena, Vlada RH, navodi najčešći razlog pripremu za članstvo u Europskoj Uniji. Samim članstvom u Europskoj Uniji podrazumijeva se i prijenos određenih ustavnih ovlasti na institucije Europske Unije.

Zašto se isključuju Hrvati izvan Hrvatske?

- Prema predloženim ustavnim promjenama hrvatsko iseljeništvo gubi pravo glasa. Zašto je to učinjeno? Kako je to u drugim europskim zemljama regulirano?

Bičanić: Prema odredbi članka 45. st. 2. Ustava Republike Hrvatske, u izborima za Hrvatski sabor i predsjednika Republike ostvarivanje biračkog prava Republika Hrvatska osigurava i svojim državljanima koji se u doba izbora zateknu izvan njezinih granica tako da mogu glasovati i u državama u kojima se nalaze ili na koji drugi način određen zakonom. Prema predloženoj promjeni ustava, za zastupnike Hrvatskoga sabora pravo glasa imaju samo hrvatski državljani koji se na dan izbora zateknu u Hrvatskoj, dok se u cijelosti briše st. 2. članka 45. i određuje: „Hrvati izvan domovine nemaju više prava glasovati u svojim državama niti u našim diplomatskim-konzularnim predstavništvima.“

Tom izmjenom pripadnici hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini, kao i širom svijeta, gube svoje pravo glasovanja jer je notorna činjenica da nitko iz Austrije, Argentine i drugih država svijeta, kao i susjedne BiH, neće putovati u Hrvatsku da bi ostvario svoje ustavno pravo na glasovanje, te ako i hoće, bit će taj izlazak minoran.

Zanimljivo je pogledati praksu nekih zapadnih zemalja. Primjerice, Njemačka svojim građanima izvan zemlje neosporivo omogućava to pravo na svim izborima. Mogućnost glasovanja poštom uhodana je praksa i nikakvom ozbiljnom njemačkom političaru nije ni nakraj pameti da njihovo



Snimio: V. Čutura

vo pravo ograničava ili dovodi u pitanje, premda ih je 18 puta više nego Hrvata. Kao jedini uvjet, osim naravno napunjenih 18 godina starosti, traži se da su u njoj prebivali najmanje

Prema predloženoj promjeni ustava, za zastupnike Hrvatskoga sabora pravo glasa imaju samo hrvatski državljani koji se na dan izbora zateknu u Hrvatskoj, dok se u cijelosti briše st. 2. članka 45. i određuje: „Hrvati izvan domovine nemaju više prava glasovati u svojim državama niti u našim diplomatskim-konzularnim predstavništvima.“

3 mjeseca nakon 23.V.1949. Ta regulativa odnosi se samo za trajno odsutne iseljenike, dok oni koji imaju prijavljeni boravak u Njemačkoj, a borave izvan nje, glede toga nemaju nikakvih zapreka. Jedina formalnost je što sami trebaju zatražiti da im se dostave birački spisi.

Pravo glasovanja Austrijanaca izvan svoje zemlje također nije upitno. Oni mogu sudjelovati na saveznom, predsjedničkim i izborima za Europski parlament. Sudjelovanje na refe-

rendumima od 2007. također je odobreno. Glavni su uvjeti: da imaju najmanje 16 godina, da su se unijeli u biračku listu (evidenciju) na mjestu zadnjeg prebivališta i da im to pravo sudskim putem nije zapriječeno. Regulativa glasovanja Švicaraca izvan svoje zemlje također ne zahtijeva posebne uvjete, nego prije svega 18 godina starosti i registraciju kod veleposlanstva ili konzulata.

Primjeri navedenih zemalja govore da je pravo glasovanja dijaspore apsolutno legitimno i neotuđivo. No, u hrvatskim je uvjetima to tragičnije da upravo pripadnici hrvatske dijaspore koji su tijekom Domovinskog rata pomagali materijalno i na svaki drugi način Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu, a to čine i danas, novim ustavnim promjenama gube jedno od najvažnijih građanskih prava. To što je u razvijenim društvima neprieporno, kod nas se osporava pripadnicima hrvatskog naroda.

Vlado Čutura

(Prema Glas Koncila, 6. prosinca 2009., str. 8–9.)

KRATKA PRIČA

Ante Matić

Mesija na bunaru

Kad se razglasilo po Siharu, da neki mladi, stasiti Židov satima sjedi na kamenu ispod drveta, kraj Jakovljeva bunara, nitko nije išao po vodu. Znatizeljni su ga dječaci krišom promatrali i dojavili da na dlanu drži pčelu, koja je bila pala u vodu, pa je on suharkom izvadio iz vode i stavio na svoj dlan da joj se osuše krila kako bi mogla opet poletjeti. Drugi su pričali kako ga se ptice ne plaše i da nesmetano pored njega piju vodu iz korita odakle pije stoka. Oni što su išli u polje, ili iz polja, obilazili su ga u velikom luku. Svašta se pričavalo u Siharu o čudnom strancu, koji sjedi sam na kamenu i šuti.

Oko šeste ure osmjeli se i pođe Samara noseći prazan krčag. Nije ona bila baš potrebita vode, jer je vodu iz krčaga izlila u drugu posudu i pošla prema bunaru, samo da bi iz blizine vidjela neobičnog stranca kraj zdenca. Kako je bila na zlu glasu, mnogi su pomislili da je krenula u lov na još jednog muškarca.

Bez riječi pozdrava prišla je zdencu, počela petljati oko vedra i zaveza kojim se grabila voda iz bunara, a nije ni slutila da je stranac ubrzo prozreo njezine namjere. Pri tom lukavo, krajičkom oka pokuša promotriti stranca iz neposredne blizine pa je krčagom baratala usporeno i oprezno da to ne bi obavila prije nego tog čovjeka pobliže prostudira, a time i odgo netne tko je on i zašto tu sjedi tako dugo.

— Žedan sam. Daj mi da se napijem. — iznenadi je blaga zamolba stranca.

Ona ga odmjeri pogledom i odvratila gotovo s prezirom;

— Kako ti, Židov, možeš od mene Samaritanke tražiti vode iz ovog zdenca iz kojeg ti i tvoji nemate pravo piti.

Stranac obrisa znojno čelo lijevom rukom jer je na desnom dlanu mirovala pčela, koju je Samara počela znatizeljno i kriomice promatrati. Ne dižući se s kamena i ne pomičući ruku s koljena, žednik reče:

— Kad bi ti znala Božji dar i onoga koji ti govori, ti bi zamolila i on bi ti dao Vodu Života.

Držeći krčag u obje ruke, a gledajući i dalje pčelu, pomisli u sebi, kako je, osim što je neobičan stranac i jako umišljen pa se odvaži i reče:

— Ne možeš niti do obične vode, jer nemaš čime zahvatiti, a ti nudiš neku

Isus je pogleda i odlučno reče:

— Idi, zovni muža. Dodite ovamo! Dat ću vam žive ode.

— Nemaš muža — odvratila Samara. Isus je ukori:

— Pravo si rekla; nemaš muža jer si ih imala pet do sada, a ovaj koji živi s tobom nije tvoj muž.

Žena ustuknu pred ovim riječima, snebi se i ušuti. Osjetila vrtoglavicu i blagu mučninu. Odněkud je zahvati osjećaj krivnje i kajanja, i dođe joj da klekne pred neznanca i zatraži oprostjenje za svoje ponašanje. Samara osjetila da više ne može i ne želi proturječiti ovom nepoznatom Židovu.

— Gospodine, ja vidim da si prorok. — izusti Samara iznenađena vlastitim riječima. Kao da je govorio netko drugi, neka nova, sasvim nepoznata Samara.

Isus joj ništa ne reče. Gleđao je leptira koji je upravo nespretno pao u vodu, pa da blago dohvati za krila i stavi na svoj dlan da se osuši u žestici pripeći. Samari sinu i ona spozna s kim stoji kraj zdenca i komu nije dala vode.

— Govori se da bi trebao doći Mesija. Da nisi ti možda Mesija, onaj koji ima doći?

— Ja sam koji govori s tobom.

Samara ostavi krčag i vodu kraj zdenca i otrči u Sihar vičući iz sveg glasa:

— Dodite i vidite Proroka! Došao je Mesija!

Mnogi podoše da se uvjere u ono što je Samara glasno izvikivala trčeći uličicama Sihara. Uto stigoše i njegovi učenici. Svima bi čudno što razgovara s posrnutom ženom, k tomu Samaritanom. Ali, nitko mu se ne usuđi prigovoriti. Svjetina opkoli njega i zdenac. Isus se napi iz puna krčaga i spusti ga na kamen gdje je satima žedan sjedio i čekao da netko dođe i da mu dade vode. Prođe sigurnim korakom dalje. Za njim podoše samo njegovi učenici. Gledali su šutke kako se udaljavaju od njih i zamiču preko brjega, kao da odlaze u nebo. ■



svoju živu vodu. Nećeš mi reći da si ti veći od našeg oca Jakova, koji nam je ostavio ovaj bunar iz kojeg je on pio i svi njegovi sinovi, snahe i unuci.

Samarin izljev bijesa, poruge i mržnje, podiže Isusa s kamena. Pčela odleti s njegova dlana, koji je bio naslonjen na kamenu korito, koje je sam otac Jakov izdubio u kamenu kad mu se rodio sin Josip. Kod tog bunara su sinovi Jakovljevi svoga polubrata Josipa prodali egipatskim trgovcima.

Isus priđe, nadnese se nad grlo zdenca, i kao da je govorio vodi i kamenu, a ne Samari, koja ga je netremice promatrala, vidno zbunjena, reče takvim glasom koji je zalazio pod kožu, i uvlačio se u svaku stvar, prodirao duboko u bunar i u hladno i pušto Samarino srce:

— Svaki koji pije od ove vode, opet će ožednjeti. Oni koji budu pili vodu koju ću im ja dati, neće ožednjeti do vijeka.

— Gospodine, daj mi te vode da ne žednim i da se ne mučim dolazeći ovamo — cinično i slavodobitno odvali Samara pomičući krčag tako da ga što lakše podigne s krune bunara na glavu.



Piše:
s. Nela
Gašpar

KRŠĆANI U SUVREMENOM SVIJETU

Život je dar i zadatak

Besmisao, nasilje i smrt u društvu, kakvo je naše, zapravo je najviše uznemirujući izraz konačne ljudske slobode koja za sebe zahtijeva apsolutnost. Jedini lijek protiv toga je ponovno uključivanje svetoga u međuljudske odnose.

Poznati talijanski filozof Gianni Vattimo svoja promišljanja o današnjem čovjeku i društvu zapadne civilizacije objavljuje u knjizi naslovljenoj „Slabo mišljenje“ (Il pensiero debole). Samim naslovom autor je htio istaknuti bitno i dominirajuće obilježje suvremenog čovjeka u našem društvu.

Današnji čovjek ne voli razmišljati o životu

Čovjek je prije svega usredotočen na doživljaje i potrebe trenutaka u kojim se nalazi. Za njega se sreća sastoji u trenutačnom zadovoljenju fizioloških i psiholoških potreba, što nalazi prije svega, u dobroj hrani i piću, lijepoj odjeći i dobru zabavi, putovanjima i društvenim odnosima. Sve što bi trebalo biti sporedno u njegovom životu – kazališne predstave, sport, glazba, moda, briga za tijelo – postaje njegovim središtem.

Danas, u postmodernom zapadnom društvu, zacijelo, ima sve više ljudi koji sa Sigmundom Freudom smatraju da je i sam govor o nekom „smislu života“ besmislen i da postoji niz drugih čimbenika koji omogućuju sretan život, a da se ne mora pitati o nekom konačnom životnom smislu. Taj stav potvrđuju i mnoge ankete o životnom smislu u kojima dvije trećine stanovnika Europske unije nalazi životni smisao upravo u užitku, u onome što ih veseli, u radosti, u samoostvarenju, u privatnosti, individualnosti, egocentrizmu. Stoga nije čudo što mnogi mislitelji naše današnje zapadne društvo nazivaju i „doživljajno društvo“. To je kultura prolaznoga. Takav čovjek ne želi nikakvo povezivanje različitih trenutaka života, jer bi to uključivalo povratak stvarnosti i odgovornost za nju a on to ne želi.

Vrijednost i dostojanstvo života nisu u prolaznom doživljaju

I svoje odnose prema drugom čovjeku i Bogu današnji čovjek određuje i vrednuje prvenstveno po tome kako se on osjeća i što mu to koristi u dotičnom trenutku. Sve je manje trajnih međuljudskih odnosa. Znanstveno-tehnička dostignuća oblikuju naš svakodnevni život, ali mi smo sve više samci nespособni za zajedništvo s drugim čovjekom. Čovjek je danas zapravo potišten, razdrobljen, ciničan ljudski subjekt sumnjičav prema svakome projektu koji se prikazuje kao odgovor na cjelovito postojanje.

Je li takav čovjek sretan? Vjerojatno nije. Najočitiiji znak njegove nesreće jest njegova nesposobnost za život: samoubojstva, tako česta pojava među mladima, nasilje i razni oblici ovisnosti, depresija kao prva bolest zapadne civilizacije. Sve su to znakovi njegova dubokog neprijateljstva prema sebi i životu. Na paradoksan način to je ujedno iznak njegove neuništive težnje za transcendiranjem, nadilaženjem materijalnog, prolaznog i ograničenog.

Besmisao, nasilje i smrt u društvu, kakvo je naše, zapravo je najviše uznemirujući izraz konačne ljudske slobode koja za sebe zahtijeva apsolutnost. Jedini lijek protiv toga je ponovno uključivanje svetoga u međuljudske odnose. To, između ostaloga, potvrđuju i dva filozfa koji se deklariraju kao oni koji ne vjeruju, Max Horkheimer i Theodor Adorno. Oni tvrde da jedini argument protiv umorstva može biti religiozni argument. Jedina brana koja bi mogla zaustaviti besmisleni tijek nasilja jest priznavanje nazočnosti svetoga u čovjeku.

Čim nestane smisao za sveto značenje života i čovjeka, nasilje i smrt poprimaju izgled nečega banalnog, baš kao što je banalan svaki dan živjeti besmisao. Taj besmisao nije moguće svladati drugačije nego tvrdnjom da postoji apsolutni smisao – Bog – jedini temelj čovjekove svetosti na kojemu se slama nasilje i smrt.

Stoga s pravom njemački teolog Johan Baptist Metz kaže da se danas nerijetko čuje kako je naše vrijeme već drugo „postkršćansko vrijeme“, vrijeme u kojemu se kršćanstvo može gledati još samo s leđa, pri čemu bi jedni bili žalosni, drugi ironični, a možda većina ravnodušna. Međutim, on smatra i tvrdi da je današnje vrijeme vrijeme u kojem kršćanstvo valja gledati u lice, a ne u leđa, ako se još hoće govoriti o sposobnosti za budućnost ljudi i čovječanstva.

Život je sveti i vječni dar, a dar se ne odbacuje

Isus nam svjedoči da su i svijet i čovjek stvoreni od osobnog Boga. Kad bi zadnja stvarnost bila slijepa i bezlična energija ili sila koja vječno stvara i razgrađuje bića, sreća i radost zaista ne bi bile moguće na ovom svijetu. Ako je čovjek sâm produkt nužde i slučaja, koji nitko nije htio, sreća postojanja bila bi mu strana. Ne našavši odgovor na pitanje zašto postoji nešto, a ne ništa, egzistencijalizam u filozofiji i književnosti posve logično čovjekovu egzistenciju shvaća bezrazložnom bačenošću u život kojemu je budućnost zatvorena, bio to čovjek pojedinac ili društvo, prijati apatija, očaj, besmisao.

Međutim, pred sobom treba imati otvoren put, cilj koji treba postići, budućnost bez granica. U linearnom vremenu svaka je osoba jedinstvena i neponovljiva, svaka odluka ima težinu i ozbiljnost, jer je bez povratka, a život „ima apsolutnu vrijednost, jer je jedini koji nam je darovan za življenje“.

U linearnom vremenu svaka je osoba jedinstvena i neponovljiva, svaka odluka ima težinu i ozbiljnost, jer je bez povratka, a život „ima apsolutnu vrijednost, jer je jedini koji nam je darovan za življenje“.



Auf dem Weg zu neuem Leben

*„Denn Gott ist es, der in euch das Wollen und das Vollbringen bewirkt, noch über euren guten Willen hinaus!“
(Phil 2,13).*

Verehrte Leserinnen und Leser!

Frohen Herzens habe ich Worte der Güte, Liebe und Weisheit für Sie ausgewählt, die dringend nötig sind für die geistige Wandlung im Sinne „eines Ablegens des alten Menschen, der der alten Lebensweise angehört, und einer Erneuerung des Geistes hin zu einem neuen Menschen, der nach dem Bild Gottes geschaffen ist in wahrer Gerechtigkeit und Heiligkeit“ (vgl. Eph 4, 22–24) und einer Offenbarung der Liebe Gottes in der Welt. Ohne zu zögern und frohen Herzens dem Nächsten Gutes tun ist das Wesen des christlichen Verhaltens. Wir bitten den Herrn, uns auch in diesem Jahr zu helfen, unser Verhalten und unsere Taten nach dem Wort zu orientieren, das über allen Worten steht – Jesus Christus. Gott verlangt von uns, dass wir uns seinem Geist bedingungslos öffnen und ihm erlauben, Christus selbst zum Grundplan unseres Lebens zu machen. So wird unser Leben mit dem Geist Christi erfüllt, wir werden zur Umwandlung d.h. zur Umkehr geführt, und das ist es, was die Geistesverwandtschaft der Christen untereinander ausmacht. Uns wurde das Leben geschenkt. Erlauben wir daher Gott dem Vater, es auch in diesem Jahr zu gestalten. Das Leben Christi wollen wir leben und seinen Willen als Norm unseres gesamten Handelns annehmen.

Der Gläubige als solcher und die Kirche als solche leben vom Leben ihres Herrn, der sich ihnen in den Feiern der Sakramente schenkt. Indem wir die Sakramente feiern, insbesondere an den Sonn- und Feiertagen, wird uns ermöglicht, in das Geheimnis der Umwandlung unseres Lebens und der Natur selbst einzutreten. Möge der Herr uns helfen, in jedem Atom unseres Körpers mit der göttlichen Kraft zu leben, die er in das gesamte Universum gelegt hat.

Im täglichen Miteinander sollten wir ehrlich und mit Respekt zueinander sprechen, ohne dabei den Gesprächspartner gering zu schätzen. Ein Lächeln im Gesicht, Herzlichkeit, Dankbarkeit, Lob – sollten unser Verhalten schmücken. Ist das für uns eine allzu große Last? Wenn wir keine

Kraft hierfür haben, bekennen wir dem Herrn demütig, dass wir die Erwartungen nicht erfüllen können, denn vor Gott seine Schwächen zu offenbaren, ist keine Sünde. Eine Sünde wäre es, keine Hilfe von ihm zu erbitten, wenn wir sie benötigen. Sind denn die Worte nicht ermutigend: „Ich aber schaue aus nach dem Herrn, ich warte voll Vertrauen auf Gott, meinen Retter. Gott wird mich erhören.“ (Mi 7,



7). Ich bitte den Herrn, die Zügel unseres Lebens fest in seinen Händen zu halten, damit unsere Gedanken, Wünsche und unsere Arbeit so stark mit seiner Macht erfüllt werden, dass wir täglich in unserem Verhalten seine allmächtige Anwesenheit, Heiligkeit und Güte spüren. Nach dem Vorbild Christi in diesem Jahr zu leben bedeutet, all sein Handeln mit guten Taten auszufüllen. „Die große Treue zu Gott offenbart sich in den kleinen Dingen. Alles für Gott, in Gott und in Gottes Anwesenheit tun – das ist das einzige Mittel, um alles gut zu tun“ (Hl. Franz von Sales). Wenn jemand eine gute Tat vollbringt, diese aber nicht verrichten musste, lächelt Gott vom Himmel herab und sagt: „Allein wegen dieses Augenblicks hat es sich gelohnt, die Welt zu erschaffen“ (Talmud). Schenken wir dem Menschen zu seinen Lebzeiten ein schönes Wort. Aber es reicht nicht aus, nur schöne Worte füreinander zu haben, notwendig sind auch gute Taten. Mutter Theresa hat gesagt: „Es ist nicht wichtig, wie viel wir geben, sondern wie viel Liebe wir in das, was wir tun, einbringen – das ist in die Tat umgesetztes Mitfühlen.“

Oft höre ich Vorwürfe, die auf das Konto von Menschen gehen, mit denen wir leben. Dann frage ich mich: „Gott, gibt es denn Menschen, die sich nicht von dir entfernt haben, in denen es keine Verdorbenheit und Frevelhaftigkeit gibt?“ Es gibt sie, und das gibt mir wiederum Kraft. Ich bewundere die zahlreichen Menschen, die Christi Weg folgen, die das Glück in ihrem christlichen Glauben finden und ihr ganzes Leben lang anderen helfen, damit auch sie dieses Glück finden. Das wird im neuen Jahr auch von uns erwartet. Geben wir deshalb unser bestes und machen wir andere Menschen glücklich! Tun wir kleine Dinge mit Liebe und Selbstaufopferung! Christen sollten die freundlichsten und liebenswürdigsten Menschen auf der Welt sein! Sind wir das? „Liebenswürdigkeit ist die goldene Kette, mit der alle Menschen verbunden sind“ (Johann Wolfgang von Goethe). Auf dieser Welt ist kein Mensch unnütz, der einem anderen Menschen die Last des Lebens erleichtert!“ (Charles Dickens).

Gib, oh Herr, dass wir im Herzen die Glückseligkeit des Gebens verspüren, von der Jesus Christus spricht. Einmal hat Mutter Theresa gesagt, dass am meisten derjenige gibt, der mit Freude gibt. Wenn unsere Gedanken und Wünsche in diesem Jahr mit dem Willen Gottes in Einklang gebracht werden und wir täglich Jesus und Maria anvertrauen, wer wir sind, was wir haben und was wir tun, dann bin ich fest davon überzeugt, dass das Jahr 2010 für uns alle ein Jahr der Gottesgnade wird. Das ist ein Grund, auch in diesem Jahr unerschrocken und frohen Herzens auf die erneute Ankunft unseres Herrn Jesus Christus zu warten.

Sehr geehrte Leserinnen und Leser, tagtäglich bitten wir den Herrn, uns dabei zu helfen, unsere Existenz auszubauen, damit wir in jedem Augenblick unser Verhalten und Handeln seinem Willen unterordnen. Und wenn uns in diesem Jahr jener letzte Atemzug des Lebens übrig bleibt, – dann sagen wir in Dankbarkeit: Gott, ich danke dir, dass du uns auch dieses Jahr geschenkt hast.

Ihr P. Josip Bebić, Delegat



Foto: A. Polegubic



Josef Voß

Weihbischof Dr. Josef Voß (* 9. März 1937 in Langenberg (Benteler); † 16. Dezember 2009 in Münster, Westfalen) war Weihbischof im Bistum Münster.

der Region Coesfeld/Recklinghausen bestellt wurde.

Die Bischofsweihe spendete ihm der Bischof von Münster Reinhard Lettmann; Mitkonsekratoren waren Marijan Oblak, Erzbischof von Zadar, und Hermann Josef Spital, Bischof von

„Den Menschen in Not besonders verpflichtet“

Den Einsatz des verstorbenen Weihbischofs für Aufgaben der Caritas sowie für Migranten und Flüchtlinge würdigt der Vorsitzende der Deutschen Bischofskonferenz, Erzbischof Robert Zollitsch. Voß habe sich „aus dem Geist des Evangeliums Christi den Menschen in Not besonders verpflichtet“ gewusst, schreibt Zollitsch in einem Beileidsbrief an Bischof Felix Genn.

Der Flüchtlingsschutz und der Einsatz für die Integration von Zuwanderern habe für Voß „untrennbar zum caritativen Wirken der Kirche“ gehört, schreibt der Freiburger Erzbischof. Innerhalb der Kirche und der ganzen Gesellschaft habe sich der Weihbischof „für ein gelingendes Zusammenleben von Einheimischen und Zuwanderern engagiert“.

Auch in der rund 423.000 Katholiken zählenden Region Coesfeld-Recklinghausen, in der Voß als Regionalbischof wirkte, löste die Nachricht von seinem Tod Bestürzung aus. Margret Pernhorst, in Lüdinghausen (Kreis Coesfeld) lebende Vorsitzende des Diözesankomitees der Katholiken, bezeichnete Voß gegenüber kirchensite.de als einen „guten väterlichen Freund“. Sie hob seine Glaubwürdigkeit und Lebensfreude hervor. „Er wird uns fehlen“, meinte Pernhorst, die den Regionalbischof aus vielen persönlichen Begegnungen kannte.

Mit Weihbischof Voß verliert das Bistum Münster einen engagierten Seelsorger und Kämpfer für die Menschen am Rand der Gesellschaft. „Die Menschen sind das Wichtigste“, betonte Voß einmal im Gespräch mit kirchensite.de.

Josef Voß studierte von 1958 bis 1968 in Rom Katholische Theologie und erwarb dort das Lizentiat in Philosophie. Am 10. Oktober 1964 empfing er in der römischen Kirche Sant'Ignazio di Loyola in Campo Marzio die Priesterweihe durch Julius Kardinal Döpfner. Nach einem Promotionsstudium wurde er in Katholischer Theologie zum Doctor Theologiae promoviert.

Joseph Kardinal Höffner ernannte ihn 1968 zum Kaplan in der Pfarre St. Marien in Steinfurt. Im Juli 1970 wurde er Subdirektor, im Dezember Direktor am Collegium Borromaeum in Münster und drei Jahre später Domvikar an der Hohen Domkirche in Münster. 1973 wurde er zunächst Geistlicher Direktor, ab 1974 Vorsitzender des Caritasverbandes für das Bistum Münster. Im Jahr 1979 ernannte ihn Papst Johannes Paul II. zum päpstlichen Ehrenkaplan. Von 1981 bis 2001 war Josef Voß Vorsitzender des Katholischen Krankenhausverbandes Deutschland (KKVD). Am 18. März 1988. ernannte ihn Papst Johannes Paul II. zum Titularbischof von Thisduo und Weihbischof in Münster, wo er am darauf folgenden 24. April durch Bischof Reinhard Lettmann die Bischofsweihe empfing und besonders für die Seelsorge an den Gläubigen

Trier. Sein Wahlspruch lautete „Gott ist die Liebe“ (Deus caritas est). Seit 1990 war Weihbischof Voß Residierender Domkapitular an der Hohen Domkirche in Münster.

Von 1995 bis zu seinem Tod leitete er das Referate Ausländerseelsorge in der Hauptabteilung Seelsorge im Bischöflichen Generalvikariat in Münster. In der Deutschen Bischofskonferenz war er von 1992 bis 1996 Vorsitzender der Kommission XIII (Caritas). Seit 1997 stand er der Kommission XIV (Migration) vor. 2006 wurde er durch Papst Benedikt XVI. in den „Päpstlichen Rat der Seelsorge für die Migranten und Menschen unterwegs“ berufen. Immer wieder hat der Weihbischof in der Öffentlichkeit seine Stimme für Migranten und für die Benachteiligten in der Gesellschaft erhoben.

2008 wurde er für seine Verdienste um das Kulturgut Volksfest und das Schaustellergewerbe in Nordrhein-Westfalen mit dem Goldenen Karussellpferd geehrt.

Weihbischof Dr. Josef Voß starb am 16. Dezember 2009 in der Raphaelsklinik in Münster an den Folgen eines langen Krebsleidens. Am 22. Dezember wurde er auf dem Domherrenfriedhof des münsterschen Doms beigesetzt.

Quelle: de.wikipedia.org/wiki/Josef_Voß und kirchensite.de

NAŠE ZAJEDNICE

Živa zajednica cijela u boji

Evo nas prvi put k vama listom Živa zajednica – tim je riječima svoju uredničku riječ u prvom broju našega lista, objavljenog u rujnu 1978., započeo prvi urednik Žive zajednice o. Bernardo Dukić. Sada bismo s ovim novim brojem mogli reći: „Evo nas k vama s mjesečnikom Živa zajednica, koji je cijeli tiskan u boji, a tako će biti i ubuduće!”

Podsjetimo: U proteklom godinama list su uz o. Dukića, uređivali pok. o. Ignacije Vugdelija, don Živko Kustić i o. Anto Batinić, a od kraja 2002. mjesečnik uređuje dr. Adolf Polegubić. Urednici su dali sve od sebe da ne zgasne naša živa pisana hrvatska riječ u ovom dijelu svijeta. Širenje vjere i očuvanje hrvatske kulture i identiteta putem pisane riječi danas ima veliku ulogu. Stoga, Živa zajednica, i danas u vrijeme suvremenih migracija, ima sve veću važnost. Djelovati nam je u novim okolnostima s punom odgovornošću i to ne samo za prvu već i za drugu i treću generaciju Hrvata katolika u ovoj zemlji. S mladim naraštajima je potrebno komunicirati na njima razumljiv i privlačan način, a to često nije lagan posao. Pritom je potrebna suradnja svih nas, jer je to zajedničko djelo, dobro naroda i Crkve.

Živa zajednica je tijekom godina mijenjala grafičko ruho. Sadašnje grafičko ruho „nosi” od kraja 2002., a izradio ga je akademski slikar Krešimir Pleić iz Zagreba. I na taj smo način željeli list učiniti suvremenijim i privlačnijim, a uveli smo i nove rubrike, kako bismo pružili pregršt informacija i korisnog štiva ne samo za naše vjernike, već i za pastoralne djelatnike.

I još jedna novost: Dosad je list tiskan u Njemačkoj, a od ovog broja tiska se u domovini, u Zagrebu, u tiskari „Denona”. I na taj način Živa zajednica želi biti most između domovine i hrvatskog katoličkog puka u Njemačkoj.

Uredništvo

FRANKFURT AM MAIN

Božićni koncert



Snimila: lj. Markovića-Boban

Učetrtek 17. prosinca prošle godine, u crkvi sv. Ante u Frankfurtu, nakon misnog slavlja, mješoviti zbor „Mato Lešćan” Hrvatske katoličke misije Frankfurt, pod ravnanjem s. Pavlimire Šimunović izveo je 15 božićnih

pjesama (četveroglasno) uglavnom hrvatskih autora. Među njima bile su i tri klapske koje je vrsno izvelo pet djevojaka. Svojim nastupom oduševili su sve prisutne te unijeli toplinu i približili još više dolazak Isusova rođenja. ■

MÜNCHEN

Božić u najvećoj hrvatskoj misiji

Uprepunoj crkvi sv. Gabrijela u Münchenu na Badnju večer okupilo se više od 1000 hrvatskih iseljenika iz glavnog bavarskog grada na misi polnoćki koju je predvodio fra Ante Jojo Marković, pomoćnik voditelja misije, uz koncelebraciju voditelja misije fra Tomislava Dukića, fra Borisa Čarića i đakona Mate Kutleše. Unatoč mnogobrojnim iseljeničkim godinama i odvojenosti od rodnog kraja vjernici najveće hrvatske katoličke misije u iseljeništvu još su jednom pokazali da su ostali dosljedni tradiciji i vjeri svoga naroda. Kroz stoljetnu crkvu sv. Gabrijela, u kojoj hrvatski iseljenici nedjeljom pohađaju mise na hrvatskom jeziku, odjekivale su hrvatske božićne pjesme, koje su izvodili članovi crkvenog zbora. Za tu prigodu članovima zbora pridružili su se i članovi misijske klape „Croatia”. Fra Ante je u propovijedi vjernicima ukazao na istinski smisao Božića, koji se razlikuje od materijalnog doživljavanja koji vlada u bogatoj zapadnoj Europi. U blještavoj raskoši Münchenskih izloga i ulica nema

mjesta za maloga Isusa koji nas čeka u siromašnim jasticama da mu se poklonimo.

Nemojte da vas zavarava ovo prividno svjetlo koje je kratkog sjaja. Tražite svjetlo noći u kojoj je Bog poslao svoga sina da spasi svijet. Svjetlo božićne noći uklanja mrak iz naših života, iz naših međuljudskih odnosa, uklanja strah iz naše stvarnosti, ovo svjetlo predstavlja ljubav koju nam je Bog darovao preko malog Isusa. Dopustimo u ovoj svetoj noći da se naša srca otvore Božjoj milosti, pozvao je fra Ante. Na kraju polnoćke voditelj misije fra Tomislav Dukić obratio se vjernicima porukom „Slava Bogu na visini, pjeva Hrvat u tuđini”. Sretan sam kada vidim da cijele hrvatske obitelji dolaze na misu koja nas uvodi u blagdan Božića, blagdan zajedništva, blagdan obitelji, čime pokazujete da ste neraskidivi dio hrvatskog nacionalnog bića unatoč odvojenosti od domovine. Slavlje je nastavljeno na Božić s četiri mise na hrvatskom jeziku.

IKA

KOBLENZ

Svečana proslava Božića

Na misi polnoćki u crkvi sv. Franje u Koblenzu okupilo se mnoštvo vjernika. Djeca srednjeg uzrasta izveli su prekrasan božićni igrokaz, a pripremili su ih Iva Lesica, Vesna Brugel-Mejić i Dijana Vranješ.

Misno slavlje počelo je prikladnom pjesmom koju je predvodio misijski zbor. Voditelj mise je vlč. Stjepan Zadravec je u svojoj nadahnutoj propovijedi istaknuo važnost te svete noći. „I mi smo se uključili u akciju Caritasa Varaždinske biskupije za pomoć siromašnoj djeci i obiteljima s puno djece, a u ove svete dane to ćemo i nastaviti. U ovom najljepšem blagdanu moramo pomagati potrebnima“, rekao je između ostalog vlč. Zadravec.

I na sam dan Božića na misnom slavlju okupio se veliki broj vjernika. Svečano je bilo i na blagdan sv. Stjepana, prvomučenika. „Sv. Stjepan



je pripadnost vjeri platio svojim životom. Morali bismo se u njega ugledati i poštivati svoju vjeru“, istaknuo je vlč. Stjepan Zadravec, koji je ujedno

toga dana slavio imendan. U ime vjernika skroman dar uručila mu je Dijana Vranješ iz župnog vijeća.

Tekst i snimka: Jakov Vranković

NIZOZEMSKA

O angažmanu laika u župi

Glavni urednik mjesečnika hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj Živa zajednica dr. Adolf Polegubić tijekom boravka, od 11. do 13. prosinca, u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Nizozemskoj održao je predavanje o ulozi vjernika laika u župnoj zajednici. Predavanje je održao u Rotterdamu i Groningenu, a bio je i s hrvatskim vjernicima u Arnheimu. Na početku predavanja sve je pozdravio voditelj misije fra Ivica Jurišić istaknuvši kako mu je velika želja da se što veći broj vjernika aktivno uključi u život hrvatske misije u Nizozemskoj sa sjedištem u Rotterdamu. Misija je osnovana 1971., a danas broji do 6000 Hrvata katolika.

Drugi vatikanski sabor otvorio je mnoga pitanja vezana uz područje angažmana i poslanja vjernika laika. On je dao dosad najjasniju sliku katoličkog laikata i njegove zauzetosti za dobro Crkve i svijeta. Posebno je o tome progovorio u dokumentima: u IV. glavi Dogmatske konstitucije o Crkvi „Lumen Gentium“, Dekretu o apostolatu laika „Aposto-

licam actuositatem“ i Pastoralnoj konstituciji o Crkvi u suvremenom svijetu „Gaudium et spes“. Poseban biljeg laičkom apostolatu dao je i papa Ivan Pavao II. u svojim enciklikama i pobudnicama, posebice u pobudnici o pozivu i poslanju laika u Crkvi i svijetu „Christifideles laici“ iz 1988. godine. Dokument je nastao kao plod Biskupske sinode o laicima održane u Rimu 1987. godine, podsjetio je dr. Polegubić. U nastavku je bilo riječi o teološkom i povijesnom utemeljenju pojma „laik“. Govoreći o angažmanu laika u župi, dr. Polegubić je kazao kako je župa i teološka stvarnost, jer je euharistijska zajednica. „Ona je i zajednica vjere koju čine zaređeni službenici i drugi kršćani. U njoj je župnik kao predstavnik dijecezanskog biskupa, hijerarhijska spona s posebnom Crkvom. S obzirom na sve više problema s kojima se suočava suvremeni način apostolata, posebice u gradovima, za očekivati je veću suradnju na raznim područjima između župa. Pritom se posebno vodi računa o bazičnim zajedni-

cama od kojih se u tom smislu puno očekuje. Apostolsko zalaganje u župi traži sudjelovanje vjernika laika.“ Govoreći o novom pogledu na župnu zajednicu, istaknuo je kako ona sve više teži biti zajednica zajednica sa svojim živim vjerskim krugovima te je pritom istaknuo tri modela župne zajednice. Pritom je dodao kako su vjernici pozvani svatko prema svojim darovima svojim angažmanom obogatiti život zajednice angažirajući se u raznim skupinama. Na taj se način ostvaruje životnost i bogatstvo života u župnoj zajednici. Na kraju ipak valja priznati kako puno toga u svezi s angažmanom laika na razini župe ovisi o župnicima i njihovu shvaćanju potrebe takvog angažmana, shvaćanju potrebe prihvaćanja laika kao njihovih najbližih suradnika, shvaćanju kako se suvremeni pastoral, posebice u gradu, ne može uspješno ostvarivati bez suradnje s vjernicima laicima, koji, kako je dr. Polegubić istaknuo, moraju od pasivnih postati aktivni sudionici života župe.

Ć. F.

TRAUNREUT

Nikolinjsko-božićne proslave

Proslava Nikolinja održana je u Hrvatskoj katoličkoj misiji Traunreut 12. prosinca 2009. godine. Program je započeo himnom „Lijepa naša“. Riječi pohvale predškolicima i učenicima Hrvatske nastave, kao i onima koji su rado pomogli ostvarenju te proslave, uputio je predsjednik misijskoga vijeća Mato Grgić. Spretno i uspješno program je vodila učenica Hrvatske nastave Klara Brdarić. Najprije su nastupili maleni, koji su svojim kratkim pjesmicama oduševili sve prisutne, a bile su upućene sv. Nikoli. Nastup predškolske djece izvršno su pripremili E. Tomljanović i D. Pfeifer. U iščekivanju sv. Nikole nastupili su učenici Hrvatske nastave koji su se marljivo pripremali za ovu priredbu. Uz izvrsne recitacije učenika: Petre, Ferde, Lucije, Leona, Anne, Annamay i Sare o sv. Nikoli, program je nastavljen izvođenjem pjesama. Izveden je i zanimljiv igrokaz „Tri anđela“. Sv. Nikola je nagradio svu djecu darovima. Uz izvrsne kolače, koje su pripremile vrijedne mame druženje se nastavilo.



Za proslave sv. Nikole u Bad Reichenhallu

U Bad Reichenhallu je 19. prosinca u Karlsgymnasium, u učionici u kojoj djeca imaju Hrvatsku nastavu svakog utorka, održana božićna priredba učenika koji su svojim najbližima pokazali kako u kratkom vremenu mogu pripremiti lijepi program. Voditeljice priredbe Angelina Protuder i Mara Lindinger su predstavljale učenike i njihov program. Nakon himne „Lije-

pa naša“ nastupila su djeca od prvog do trećeg razreda. Potom je izveden kratki igrokaz „Anđeo i pastiri“. Bilo je riječi i o važnosti božićnog slavlja, te o hrvatskim božićnim običajima. Program je završio uz zvuke „zvončića“ na opće veselje roditelja, koji su ujedno pripremili i donijeli kolače.

Karmela Lukanović

SINDELFINGEN

Tribina Večernjeg lista



Za predstavljanja knjiga: (slijeva nadesno) Bono Žepić, Domagoj Cerovac, autor Zvonimir Despot i fra Marinko Vukman

Na početku tribine Večernjeg lista u prostorijama Hrvatske katoličke zajednice u Sindelfingenu fra Marinko Vukman je pozdravio urednika Večernjaka, autora knjige „Tito tajne vladara“ Zvonimira Despota i Domagoja Cerovca, urednika Večernjakove edicije. Pozdravio je isto tako i Antu Civarica, generalnog konzula RH u Stuttgartu te Šteficu Mandračević predsjednicu Koordinacije HDZ-a. Četred-

setak nazočnih je pozorno saslušalo jednosatno, iscrpno i dokumentirano izlaganje Zvonimira Despota koji se osvrnuo i na dvije druge knjige u izdanju edicije Večernjeg lista, „Tito, fenomen stoljeća“ i „Moj život s Francom“ Ankice Tuđman.

Domagoj Cerovac je pak govorio o nastojanjima Večernjeg lista da svojim knjigama, DVD i CD izdanjima približi hrvatsku stvarnost iseljenim

Hrvatima. Večernji list i na takav način upoznaje Hrvate u Njemačkoj sa svojim djelovanjem i dvjema knjigama o Titu, prvim na hrvatskom jeziku koje su objavili hrvatski izdavači.

U tolerantnoj je diskusiji bilo nekoliko manje više zanimljivih primjedbi i pitanja. Bilo je zanimljivih pitanja kao ona dva o Jasenovcu. Jedno zašto se ne istražuje i ne piše o stradanju Hrvata u logoru Jasenovac od 1945. do 1950. godine, i zašto Tito nikada nije posjetio Jasenovac.

Despot se trudio i uglavnom uspijevao davati zadovoljavajuće odgovore pozivajući se na svoja istraživanja koja je obavio u beogradskim arhivama proučavajući tajne dokumente koji su nedavno otvoreni i koje je uzео kao temelj za pisanje svoje knjige.

Dao je zanimljiv odgovor onima koji su pitali je li Josip Broz Tito zaista bio Hrvat, ili je Rus, Slovenac, Nijemac... Despot je rekao da je Tito prije svega bio Jugoslaven. Despot je u svojoj knjizi pisao o onome Titu koga većina poznaje, a pravi odgovor o njegovom porijeklu se vjerojatno neće nikada saznati bez obavljene DNK analize.

Bono Žepić

Snimio: D. Žepić

MÖNCHENGLADBACH

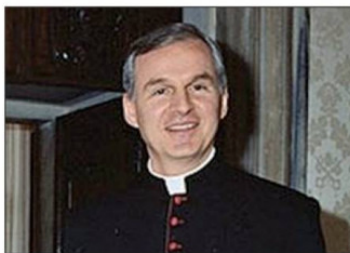
Susret sa
sv. Nikolom

U subotu, 28. listopada 2009. sv. Nikola je posjetio Hrvatsku katoličku misiju Krefeld/Mönchengladbach. Susret sa sv. Nikolom je ovaj put bio u Mönchengladbachu za cijelu misiju. U prepunoj dvorani sv. Nikola je podijelio darove, koje je primilo 83-oje djece. Djeca su svojim recitacijama i pjesmama pozdravila sv. Nikolu, koji je bio ugodno iznenađen brojem djece i odraslih koji su došli na taj susret. Nakon podjele darova bila je organizirana zabava za odrasle. Tamburaški sastav „Bisernice“ je napravio ugodnu i veselu atmosferu, a novoizabrano župno vijeće se pobrinulo da ničega ne manjka. Ove godine je prvi put na susretu sa sv. Nikolom bio i novi voditelj misije fra Šimo Grgić, koji je svojim nastupom također pridonio da sve bude još veselije. ■

VATIKAN

Mons. Petar Rajič imenovan
apostolskim nuncijem u
Kuvajtu, Bahreinu i Kataru

Mons. Rajič je istodobno imenovan nadbiskupom s naslovnom biskupijom Sarsenterum.



Papa Benedikt XVI. imenovao je mons. Petra Rajiča apostolskim nuncijem u Kuvajtu, Bahreinu i Kataru, te apostolskim predstavnikom na Arapskom poluotoku. Mons. Petar Rajič istodobno je imenovan nadbiskupom s naslovnom biskupijom Sarsenterum, koja se u povijesti nalazila na području današnje Hercegovine.

Petar Rajič hrvatskoga je porijekla. Rođen je u Torontu 1959. godine. Za svećenika je zaređen 1987. i inkardiniran u Trebinjsko-mrkansku biskupiju. Završio je studij kanonskog prava. U diplomatskoj službi Svete Stolice stupio je 1993. godine i do sada je djelovao u papinskim predstavništvima u Iranu, Litvi te pri Odjelu za opće poslove Svete Stolice. Osim hrvatskoga i talijanskog jezika, govori engleski i francuski jezik.

IKA

U SPOMEN

AACHEN

Preminuo stalni đakon Josip Sunara

Nekoliko dana prije božićnih blagdana tužna vijest odjeknula je u Hrvatskoj katoličkoj misiji Aachen, u najzapadnijem gradu pokrajine Sjeverne Rajne i Vestfalije. Stalni đakon te misije Josip Sunara je iznenadno preminuo nakon moždanog udara u 70. godini života.

Josip Sunara rođen je 6. srpnja 1939. godine u Ceri kod Drniša kao trinaesto i posljednje dijete obitelji. Osnovnu školu završio je u Vinkovcima, a krojački zanat izučio je u Nevesinju kod Mostara. Krajem šezdesetih godina došao je u Njemačku u Stuttgart s namjerom kao i mnogi naši Hrvati da za nekoliko godina zaradi nešto novca i vrati se opet u domovinu. Godine 1971. oženio se sa suprugom Jelicom s kojom ima troje djece: Nives, Zvonimira i Hrvoja. Radio je u Aachenu i u međuvremenu studirao teologiju u Würzburgu. Za stalnog đakona ga je zaređio tadašnji aachenski biskup Klaus Hemmerle 21. ožujka 1987. godine u aachenskoj katedrali i od tada uz svoj posao u poduzeću radio je u Hrvatskoj katoličkoj misiji Aachen, a još više se angažirao nakon odlaska u mirovinu 2000. godine.

Dan prije Badnjaka posljednji ispraćaj s misom za-dušnicom bio je u crkvi sv. Petra u Aachenu. Misu Za-dušnicu je predvodio, pred mnoštvom vjernika različitih vjeroispovijesti, koji su đakona Josipa poznavali, delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić u koncelecijaciji s voditeljom Hrvatske katoličke misije u Aachenu fra Franjom Trogrličem. Među prisutnim gostima

su bili i mnogi sudionici iz vjerskoga života s toga područja. Tako su došli i župnik župe sv. Petra Franz-Josef Radler, predstavnici Aachenske biskupije i mnogi drugi svećenici i đakoni koji su ovom prilikom na njemačkom jeziku obitelji pokojnog Josipa izrazili sućut.

Nakon mise zadušnice u dvoranu kraj crkve došlo je više od 200 vjernika koji su imali prigodu upisati se u knjigu žalosti i oprostiti se od preminuloga đakona. Fra Franjo Trogrlič je ovom prigodom istaknuo da mu je Josip Sunara bio vjeran i vrijedan suradnik i pomoćnik, odan i povjerljiv te da je obavljao odgovorno i radosno pastoralne poslove. Zahvalan je dragom Bogu što je bio sedamnaest godina uz njega koji je bio uvijek vesele naravi, plemenit, komunikativan i optimističan. Predsjednik župnog pastoralnog vijeća Josip Garić je dodao da će ostati Josipova dobrota, njegovo neumorno pomaganje drugima ne štedeći pritom ni svoje zdravlje, svima u sjećanju. Uvijek je bio na raspolaganju svima, ne pitajući za vjeroispovijest ili nacionalnost, jer je sve ljude smatrao djecom Božjom. Pokojni đakon Josip Sunara je po vlastitoj želji pokopan 29. prosinca 2009. godine u svojem rodnome mjestu.

Denis Janković



DA IH SE NE ZABORAVI

HRVATSKI BRANITELJI DANAS

Jesmo li se odrekli stvaratelja države Hrvatske?

Hrvatsko društvo treba pomoći braniteljima da se integriraju. Poštujemo pravedni obrambeni Domovinski rat i sve njegove sudionike!

Ljubav prema Domovini i želja za ostvarenjem hrvatskog tisućljetnog sna o ostvarenju hrvatske države odvela je u nametnuti i nepravedni rat mnoge mladiće i djevojke, muškarce i žene. Nitko nije pitao kolika je cijena ostvarenja slobode i samostalnosti Hrvatske. Mnogi su velikodušno stavili na raspolaganje sve što su bili i imali, čak i ono najviše, a to je vlastiti život. Hrvatska država je ostvarena, a Hrvatska vojska će ući u anale vojne strategije i vođenja rata, ne samo zbog svoje hrabrosti nego i zbog strategije od koje mogu puno naučiti i svjetski vojni stručnjaci. Najdivnije od svega je to što smo doživjeli posjetivši klub branitelja liječenih od PTSP-a u Sisku, a koji okuplja i klub braniteljica sudionica Domovinskog rata, kad smo čuli izjavu gđe. Đurđice Jurić: „Mi smo stvorili i branili svoju državu i spremni smo i danas braniti jedinu Domovinu, usprkos činjenici kako se hrvatsko društvo ili jedan dio društva koji ima moć odnosi prema Domovinskom ratu i braniteljima.“

Odnos hrvatske politike i javnosti prema Domovinskom ratu i njegovim sudionicima u najmanju ruku je upitan, kažu u udruzi liječenih od posttraumatskog sindroma. U srcu mnogih sudionika su ostale ratne slike, šokovi, razorene emocije, uništeni životi i njihovi obiteljski i drugi odnosi. Petogodišnji rat je promijenio način života. Istaknuto je posebice teško stanje žena i majki koje su bile na bojišnici i tamo čak radale djeću, koje su se vratile „kući“ bez nade, s ciljem opet okupiti obitelj. Psihički slomljene i emocionalno ispražnjene trebaju i dalje davati ljubav.

Jelena Brezić – teologinja i psihoterapeutkinja iz Münchena, željela



se osobno susresti s ljudima koji boluju od PTSP-a, tako da je imala prigodu postaviti im pitanja i čuti iskrene odgovore u njihovu stanju. Također je primila prve informacije o načinu rada u terapiji s oboljelima od PTSP-a od mr. Daše Poredoš, koja je

Odnos hrvatske politike i javnosti prema Domovinskom ratu i njegovim sudionicima u najmanju ruku je upitan, kažu u udruzi liječenih od posttraumatskog sindroma. U srcu mnogih sudionika su ostale ratne slike, šokovi, razorene emocije, uništeni životi i njihovi obiteljski i drugi odnosi.

ujedno i njihov terapeut i prijatelj. Ovaj se članak piše upravo iz želje da se hrvatska javnost u zemlji i inozemstvu senzibilizira za oboljele branitelje i braniteljice te sve sudionike Domovinskog rata. Iz usta branitelja mogle su se čuti i riječi razočaranja u zajednicu koja ih okružuje. Imaju osjećaj da ih društvo ne prihvata i da je sudioništvo u ratu postalo sramota, a ne čast tako da imaju često problem s integracijom u društvo. Njihov ponos ubijaju, a duboku bol prouzrokuju izjave poput ove: „Tko te slao u rat?“ Imaju osjećaj da su po-

ginuli branitelji najbolji branitelji. Žele i time istaknuti da bi jedino na taj način bili priznati da su sad u grobu i da se ne zna za njihovu žrtvu. Neki branitelji i dan danas žive u kućama punih rupa od glera. Geleri u duši, geleri na tijelu, geleri na zidu od kućel. Kad će prestati rat, pitaju se neki branitelji? Biti branitelj u hrvatskoj javnosti često nailazi na nerazumijevanje zbog tzv. povlaštenog položaja.

U posljednje vrijeme braniteljski status je čak prepreka za dobivanje radnog mjesta. Jedan direktor poduzeća je odbio primiti branitelja na posao izjavivši da prizna samo one koji su na groblju. Jedan od većih problema bolesnih od PTSP-a jest čekanje rješavanja njihovog statusa, a bolest čini svoje i odnosi dragocjeno vrijeme. Bolna je činjenica da je od završetka rata u Hrvatskoj od suicida umrlo oko 1900 branitelja, kako su nam rekli u udruzi. Radi se o jednoj brigadi mladih ljudi. Upitajmo se jesmo li svojim odnosom prema braniteljima i Domovinskom ratu sudionici samoubojstava mladih ljudi? Iz usta branitelja čuju se riječi: „Traži-

mo razumijevanje i da se prestane s ponižavanjem! Nadalje, doživljavamo da veća prava ili čak brže ostvare svoj status agresori, povratnici iz Srbije nego mi branitelji.“

Pomozimo im da normalno žive. Naše hrvatsko društvo treba pomoći našim braniteljima da se integriraju. Poštujemo pravedni obrambeni Domovinski rat i sve njegove sudionike. Možemo se na kraju čak upitati, tko je bolestan u odnosu na stvaranje države i njezin ponos – hrvatsko društvo ili branitelji?

J. B.

PERSONALNE PROMJENE

Promjene misijskog osoblja

U ovom broju donosimo podatke o personalnim promjenama u hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama u Njemačkoj.

HKM OFFENBACH

Fra Mladen Marić djelovao je više godina kao voditelj HKM Offenbach. Otišao je na mjesto dušobrižnika u HKZ Stuttgart Centar. Na mjesto voditelja HKM Offenbach došao je fra Petar Vučemilo iz domovine.

HKZ STUTTGART CENTAR

Iz zajednice je s mjesta dušobrižnika na mjesto voditelja HKZ Esslingen otišao fra Ante Buljan. Na njegovo je mjesto došao fra Mladen Marić iz HKM Offenbach.

HKZ ESSLINGEN

Voditelj zajednice fra Ivan Škopljanac-Maćina otišao je na mjesto voditelja HKZ Waiblingen, a na njegovo je mjesto došao fra Ante Buljan iz HKZ Stuttgart Centar.

HKZ WAIBLINGEN

Nakon smrti voditelja zajednice fra Draška Teklića zajednicu je privremeno vodio fra Nediljko Norac-Kevo, koji je otišao na mjesto voditelja HKM Rosenheim. Na mjesto voditelja HKZ Waiblingen došao je fra Ivan Škopljanac-Maćina iz HKZ Esslingen.

HKZ ROSENHEIM

Voditelj misije fra Ivan Vidović vratio se u domovinu, a na njegovo je mjesto došao fra Nediljko Norac-Kevo iz Waiblingena.

HKM HANNOVER

Dosadašnji voditelj HKM Hannover fra Nikola Mioč vratio se u domovinu, a na njegovo je mjesto došao o. Anastazio Perica Petrić.

HKM KREFELD/ MÖNCHENGLADBACH

Dugogodišnjeg voditelja misije fra Matu Martića na mjestu voditelja misije naslijedio je fra Šimo Grgić.

HKM HAMBURG

S. Janja Martinović se vratila iz domovine i djeluje u misiji na mjestu pastoralne suradnice.

ZAGREB

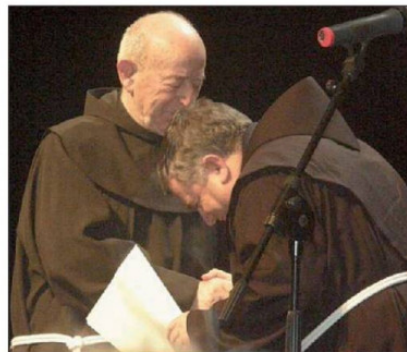
Svečana akademija u čast fra Bonaventure Dude

Dijamantni svećenički jubilej, 86 godina života i 70 godina franjevaštva istaknutoga hrvatskog franjevca, bibličara i teologa.

Svečana akademija u povodu proslave dijamantnog svećeničkog jubileja fra Bonaventure Dude održana je u subotu 9. siječnja u zagrebačkom kazalištu „Komedi-ja“. Kazališna dvorana bila je puna slavljenikovih poštovatelja, među kojima su bili i zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, generalni ministar Reda manje braće o. José Rodríguez Carballo sa savjetnicima, ministar kulture RH i predsjednik Vladine komisije za odnose s vjerskim zajednicama mr. Božo Biškupić, vojni biskup Juraj Jezerinac, novoimenovani sisački biskup Vlado Košić, križevački vladika Nikola Kekić, novoimenovani bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav Huzjak, provincijalni ministri franjevačkih provincija iz republika Hrvatske i Bosne i Hercegovine, te direktor „Kršćanske sadašnjosti“ Željko Tanjić.

Danas je naš franjevački blagdan, jer slavimo obljetnicu misništva našega brata Bonaventure Dude, a spominjemo se da samo što nije napunio 86 godina života i 70 godina franjevaštva, rekao je provincijalni ministar Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Željko Železnjak. Kratko se osvrnuo na životni put fra Bonaventure, osobito na

njegovo djelovanje u pokoncilsko vrijeme i u pristupu i obradi franjevačkih tema. Također je istaknuo kako je o. Duda bio izvrstan voditelj crkvenih procesa za sluge Božje fra Vendelina Vošnjaka i fra Aleksu Benigara, surađivao je i na procesima bl. Alojzija Stepinca, fra Ante Antića i postavio temelje procesa sestre Marice Stanković. Brat Bonaventura Duda je među nama. Već njegov dugi život jasno pokazuje da je mnogo toga učinio i mnogo toga želio. Mi ćemo ga pamtiti kao čovjeka velikih želja koje je i ostvario, to je bio njegov zadatak i teško da će ga tko nadmašiti. Mnoge svoje želje ostvario je samo zato jer je franjevac. To znači da su članovi provincije prije nas otkrili njegov talent i podržali njegov rad. To ostaje kao poruka: franjevaštvo je za njega oblik kršćanstva. Mi se ponosimo s njime, rekao je provincijal Železnjak. Ponosimo se što ste naš, što pripadate Crkvi, što pripadate našem hrvatskom narodu, a osobito što ste iz našeg franjevačkog jata, rekao je na kraju provincijalni ministar. Direktor Kršćanske sadašnjosti Željko Tanjić istaknuo je zasluge za sve ono



Fra Bonaventura Duda i generalni ministar OFM fra José Rodríguez Carballo – u prigodi proslave dijamantnog svećeničkog jubileja p. Dude

što je ta izdavačka kuća učinila za našu Crkvu, teološku, znanstvenu i knjišku javnost. Hvala na svemu što ste učinili, na vašoj mudrosti da ste omogućili da iz „Stvarnosti“ Biblija dođe u KS, kao i na vašem prijevodu Novoga zavjeta koji ste učinili zajedno s pok. Jerkom Fućakom. Generalni ministar fra Jose Rodríguez Carballo istaknuo je kako je čudesna podudarnost, možemo slobodno reći i Božja providnost, da se ovo veliko slavlje održava baš u godini u kojoj Crkva po želji pape Benedikta XVI. slavi godinu posvećenu svećenicima i svećeništvu.

IKA

Čežnja za uzvišenim

Adolf Polegubić, „Čežnja za uzvišenim – Trenuci za razmišljanje“, Hrvatski dušobrižnički ured – Diaspora croatica knj. 14, Frankfurt am Main, 2010., 96 str.

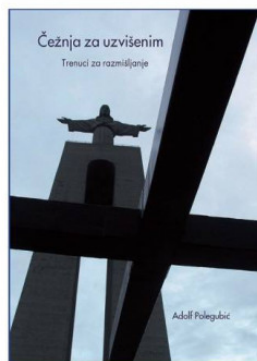
Knjiga prigodnih meditacija dr. Adolfa Polegubića, glavnoga urednika mjesečnika hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj, Živa zajednica, kojega od 1978. objavljuje Hrvatski dušobrižnički ured u Frankfurtu na Majni, plod je njegove suradnje, od 2002. do 2009., u emisiji „Radio Forum“ WDR-a (Westdeutscher Rundfunk Köln) iz Kölna u rubrici Katolička duhovna riječ „Trenuci za razmišljanje“. Recenzenti knjige su dr. fra Šimun Šito Ćorić i dr. Danijel Labaš. U knjizi, koja je ujedno Polegubićeva osma po redu, objavljeno je 46 meditacija podijeljenih u deset tematskih cjelina. Ispod svake meditacije je i datum njezina emitiranja. U početku su se meditacije emitirale u večernjim satima najprije subotom, a kasnije nedjeljom.

Naime, dr. Polegubić, zajedno sa skupinom hrvatskih svećenika, stalnih đakona i pastoralnih suradnika i suradnika iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj surađuje u navedenoj emisiji prema godišnjem rasporedu, tako da je meditacije tijekom tih godina držao u različitim mjesecima, pa se i u tekstu meditacija osjetiti raznolikost. Osim što prati tijek crkvene godine, ne bježi ni od slobo-
dnih tema govora o ljubavi, pov-

jerenju, životu i životnoj prolaznosti, smrti, pitanju smisla života, roditeljskoj odgovornosti, bračnoj krizi, opraštanju i pomirenju, prijateljstvu, svetačkim uzorima i sl.

Meditacije su kratke i jezgrovite, uvjetovane kratkoćom trajanja emisije, protkane prigodnim citatima. U sebi imaju jasnu poruku kako Bog na kraju uvijek pobjeđuje te kako nikada ne smije u životu nestati vjera u pronalaženje izlaza, bez obzira koliko se činilo da je problem velik i nerješiv. Meditacije su temeljene na autorovu životnom iskustvu. Autor bježi od dociranja i moraliziranja kao i od nedodirljivih tema. Kad čovjek živi život, sve je moguće. Stoga se ničemu ne čudi, ali uvijek ostaje s jasnom porukom kako se isplati živjeti kvalitetno, pozitivno, a to donosi smiraj najprije pojedincu, a onda i onima s kojima se živi, bilo u obiteljskoj, crkvenoj ili pak društvenoj zajednici.

„Svaki je čovjek priča za sebe, priča koja nema kraja, koja je od početka različita i neponovljiva. Ne samo da ne poznajemo druge, već čes-



to ne poznajemo ni sami sebe, iako nam se često čini da nam je sve jasno. U životu čovjek ne može sam, on je društveno biće usmjereno prema drugome. Jedino s drugim ostvaruje svoju sreću i zadovoljstvo. Onaj koji ga razumije u svim situacijama jest upravo Bog. I to Bog čovjekov prijatelj, a ne strogi sudac i osvjetnik. On je u cjelokupnoj ljudskoj povijesti nebrojeno puta pokazao ljubav prema čovjeku, a neprestano je i svakodnevno pokazuje u našim ljudskim životima. Kroz odnos prema njemu lakše ćemo shvatiti i razumjeti i naše odnose jednih prema drugima. U tom svjetlu ni nezahvalnost jednih prema drugima neće trajno poremetiti naše ljudske odnose. Ljubav koju nam je On darovao na kraju ipak „sve ispričava, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi“ (1 Kor 13,7), ističe autor u jednoj od svojih meditacija.

Knjiga može biti od pomoći pastoralnim djelatnicima, ali i svima onima koji u njoj žele pronaći sadržaj za razmišljanje u svakodnevnom životu.

Nadica Markovica

MEDITACIJA

Božanska istina

„Obriši suze; one pripadaju drugima; radost je satkala rukovet od srca; rascvao se od jeseni u bojama od zlata; latice u vjetru; snježni obrisi na prozorima; u staklenoj igri lica zaustavlja se vrijeme; riječ nježnija od lahora“, tako kaže pjesnik Krešimir Vranski u jednoj svojoj pjesmi. Jesen je tako posebna. Zlatne boje lišća. Vrijeme idealno za ponovno otkrivanje tajne ljubavi, otvaranja prema drugoj osobi. No, ljubav sa sobom nosi i opasnosti, stotine pitanja. Pritom nije moguće isključiti razum, posebno ako se radi o zrelim osobama.

Radosni odnos s drugom osobom uspostavlja se postignućem ravnoteže između srca i razuma. A i jedno i drugo u nama je ona Božanska iskra koja nas upućuje jedne prema drugima. Da nije bilo toga, sigurno ne bi bilo niti nas, niti svega oko nas. Ljubav daje život. Ali ta ljepota života vidi se i u jeseni, iako nam se čini da sve umire. Lišće koje je tako lijepo, uskoro će otpasti i pretvoriti se u prah. Što će ostati od njegove ljepote? Pjesnički rečeno, ono prije umiranja zablista u najljepšem sjaju. Tako i život prožet ljubavlju, prije nego nestane s ovoga svijeta, zablista u svojoj snazi dajući se drugome.

Ta životna zakonitost nije započela s nama, niti ćemo mi život potpuno moći domisliti. Mladi ljudi će-

sto posežu za filozofiranjem, oni stariji ga radije prihvaćaju nego li o njemu filozofiraju, a oni još mudriji prihvaćaju ga s ljubavlju zahvalni Bogu za taj dar vlastite neponovljivosti.

Iz te perspektive daruje nam se jedna nova dimenzija. Samo Bog daje puninu i pravi smisao osobama i stvarima. A ta klica je u nama prisutna i prije nego smo je počeli sami odgonetavati. Tajna je u životu, a ne u neprestanom odgaganju sebe i drugih u nedorečenim i polovičnim rješenjima. Bogu se ne može lagati. On je kralj našega srca i uma, kako ga naziva i blagdan Krista Kralja.

Adolf Polegubić

(Iz knjige „Čežnja za uzvišenim – Trenuci za razmišljanje“, str. 86.)

DJEČJI KUTAK

Napisala i priredila: **Željka Čolić**

Drage mlade čitateljice i čitatelji!

Snadam da ste uspješno započeli novu 2010. godinu, započinjemo ovu našu, već redovitu rubriku Dječji kutak. Kako je nova godina tek krenula, u ovom broju pišemo upravo o toj temi – godini. I nadalje nam budite dobro, a nova godina neka vam bude što ljepša!

J. Stauber



Posloži slova i dobit ćeš pet pojmova koji se odnose na godinu

CESJEMI	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
DARLENKA	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
NADJET	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ORDANĐEN	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
GLABNADI	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐



Znate li

- da je najduža godina u povijesti čovječanstva bila 46. god. prije Krista, kada se uvodio julijanski kalendar i trajala je 445 dana
- da se Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja slavi u Hrvatskoj 5. kolovoza svake godine kao spomen na pobjedu u Domovinskom ratu. Na taj datum 1995. Hrvatska vojska je oslobodila okupirani Knin u vojnoj operaciji Oluji
- da se Dan ujedinjenja Njemačke slavi 3. listopada, jer je tada pao Berlinski zid i Istočna je Njemačka spojena sa Saveznom

Pitalice

1) Desetljeće označava razdoblje od

- a) sto godina
- b) deset godina
- c) tisuću godina

2) Liturgijska godina u Katoličkoj Crkvi počinje

- a) od prvog adventa
- b) od Božića
- c) od Nove godine

3) Koji mjesec ima svake četvrte godine dan više?

- a) ožujak
- b) siječanj
- c) veljača

4) Po kojem Papi je nazvan gregorijanski kalendar, koji se i danas primjenjuje?

- a) Grgur X.
- b) Grgur XIII.
- c) Grgur I.

5) Kada se slavi u Kini novogodišnje slavlje?

- a) u lipnju i srpnju
- b) u rujnu i listopadu
- c) u siječnju i veljači



Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

kalendaru – veljaču – posebni – država – četvrte – blagdani – dana – 12 – jedan – povijesti

Jedna godina ima razdoblje od 365 _____. Dani su raspodijeljeni na ____ mjeseci i 52 tjedna.

Svake _____ godine je prijestupna godina: to znači da godina ima _____ dan više – 366 dana. Zato svake četvrte godine imamo i 29. _____. Jedna godina po gregorijanskom _____ ima 31.556.952 sekunda, a jedan dan 86.400 sekunda!

Neki _____ dani u godini su blagdani i praznici. Postoje vjerski _____, kao Božić i Uskrs u kršćanskim zemljama, i praznici, koji podsjećaju na neki poseban događaj u _____.

Svaka _____ ima svoje praznike s važnim nacionalnim ili kulturnim značajem.

Rješenje: 1b, 2a, 3c, 4b, 5c



„Još danas ćeš biti sa mnom u raju...”

Časopis Journal. Kreuzworte. Ökumenischer Kreuzweg der Jugend 2010 (www.jugendkreuzweg-online.de) donosi u najnovijem izdanju razgovor s Timotheom i Wolfgangom, dvojicom braće iz poznate ekumenske zajednice Taizé. Taj zanimljivi razgovor preuzimamo u samo donekle skraćenom obliku.

Vi se u Taizéu već desetljećima susrećete iznovice sa životnim pitanjima mladih ljudi. Jesu li se mladi promijenili?

— Mladi i odrasli mladi prethodnih naraštaja bili su od strane obitelji ili države relativno dobro osigurani. U zemljama njemačkoga govornoga područja oni su predstavljali veliku skupinu pučanstva, koja je mogla imati snažnu samosvijest. Oni su imali vremena za snove i za razvitak alternativnih životnih modela u odnosu na postojeće društvo. Odnosi su se u međuvremenu prilično promijenili. Zato se mi braća čudimo, da mladi iz Njemačke, Austrije i Švicarske, kao i ranije, imaju volje i vremena dolaziti na tjedan dana u mjesto kao što je Taizé. Čini nam se da iskustva sa susreta mladih oni ovdje i danas vrlo realistično i svjesno ugrađuju u svoju svakodnevnicu. Naočigled hektici kod kuće oni tišinu na zajedničkim molitvama prihvaćaju možda još dublje nego ranije. Divimo se da mladi i u današnjim životnim uvjetima nalaze putove k tišini i miru, da, iako primjerice više sami moraju tražiti svoju priliku na tržištu rada, da ne gube radost prilaziti posve drugačijim mladim ljudima, da imaju volju za neodređenim zajedništvom. Mi se radujemo toj mnogostrukosti, koju nam mladi donose.

Imati vremena za mlade

Braća iz Taizéa idu u krizna područja i žive s ljudima u nevolji – jednostavno da budu s njima, da ih obrabre. Čemu i kako?

— Mi ne živimo među siromašnima u Bangladešu, u Senegalu ili u Brazilu, da bismo tu proveli velike programe pomoći. U tom pogledu imamo povjerenja u djelatnosti Crkava. Mi se pokušavamo što više približiti mladima i odraslim mladima, osnažiti ih u nadi u bolju budućnost, koju oni često u izrazito teškim odnosima usprkos svemu traže za svoju zemlju. Pritom se obraćamo posebice zapuštenoj djeci i mladim ljudima, invalidnoj mladeži ili najnižim socijalnim slojevima. Činimo to s

vrlo jednostavnim sredstvima, jer bi na toj razini velika materijalna sredstva mogla lažirati odnose. Mi im darujemo na prvome mjestu naše vrijeme, kao i našim posjetiteljima u Taizéu.

Odražavaju li životna pitanja, koja smo izrekli iz sedam posljednjih Isusovih riječi na križu, i Vaša vlastita odnosno osobna životna pitanja? I koje odgovore Vama dosad daje vjera?

— Mi nismo tu da udvostručimo dobar rad s mladima, koji se s puno zauzimanja i kompetencije provodi na njemačkom govornom području, ne samo u Crkvama. Frère Roger, koji je utemeljio zajednicu Taizé, neprestano je isticao: Naša prva zadaća jest, kao braća različitih nacija i konfesija, živjeti „prisposobu zajedništva“, žive odnose u Kristu, a na njih spada, neprestano opraštati jedni drugima, uvijek se iznova pomirivati. Kada bismo to zanemarili, tada više ljudi ne bi dolazili u Taizé, prije svega ne bi dolazili mladi i odrasli mladi. Sumnje, strah, nevolje, iscrpljenost i smrt nama su braći isto tako malo strane kao i mladima s kojima svakodnevno, i u velikim ljetnim tjednima, vodimo osobne razgovore. Kako to iznenada u naš život može upasti, doživjeli smo osobito smrću brata Rogera. Bili su to teški trenuci, ali bilo je to vrijeme u kojem smo čutili kako jako u okviru susreta mladih pratimo jedni druge. U Kristu, u Crkvi, sve se temelji na uzajamnosti. Mi nismo manje nego obično zajedno pjevali tih dana, naprotiv.

Nema raja na zemlji

Mladi ljudi, koji su se već unaprijed bavili sa sedam posljednjih Isusovih riječi na križu, imali su najviše poteškoća s pojmovima „raj“ i „životna žed“. Kako Vi osobno ispunjavate ta dva pojma?

— Možda je „raj“ teško pojmiti, jer je to nešto što se na zemlji ne može ostvariti, što se ne smije ostvariti. Kada sam ja prije preko 40 godina molio ekumenski križni put s drugim mladima iz naše župe, činili smo to i preko zidova u dubokom zajedništvu s vršnjaci-

cima u bivšem DDR-u. Riječ „Paradies“ („raj“) znači doslovce „nešto ograđeno, nešto zagrađeno“. Zamamљуje stvoriti sebi jedan mali raj ili jedan takav kao bolji svijet htjeti nametnuti drugima. Nažalost to se onda neočekivano pretvara u neku vrstu pakla. I dalje vrijedi na zemlji izdržati napetu nepreglednost. Nerajski odnosi na zemlji, koji neke dovode do brzopletih reakcija, ne mogu nauditi obećanju, koje je Isus prilikom svoga smaknuća dao suraspetomu („razbojniku“): „Još danas ćeš biti sa mnom u raju“. Upravo stoga što ćemo „s njim biti u raju“, možemo se odgovorno, ali ne ideološki doktrinarno, postaviti prema odnosima na zemlji, pa i jadu i bijedi u svakom obliku. I bez duboke žeđi za životom ne može se postati bratom, poziv se ne može prihvatiti duboko u sebi. Mi u Taizéu često pjevamo stihove španjolskoga mistika Ivana od Križa: „De noche iremos, de noche que para encontrar la fuente, solo la sed nos allumbra“, što znači: „Zaputit ćemo se u dobokoj noći, i naći živu vodu, ništa nam osim žeđi neće osvjetljavati put“. Žed je već svjetlo u tami, pa i na nekim tamnim mjestima u Crkvi.

Taizé nije tražio mlade – bilo je to zacijelo obrnuto. Danas se braća (a s njima i sestre) strastveno zauzimaju za mlade ljude. Koji Vas motivi pritom pokreću? Do kojih se spoznaja došli u ophođenju s mladima?

— Točno, na početku su braća pokušala mlade držati na razmaku. Braća su se povukla svojevolumino u slabo napućeno područje. Možda bi Taizé bez mladih postao neka vrsta duhovnoga trnorožičina dvorca, tajni tip za male, odabrane krugove. Mladi su to znali spriječiti. Tu su prilikom zacijelo braća brzo prepoznala i prihvatila mlade onakve kakvi su bili i kakvi jesu, te se postavili njihovim neugodnim pitanjima. Nije manjkalo sestara, koje su nam pritom pomogle. Mi smo bili i bivamo otada obilno obdareni. Naše povjerenje samo rijetko doživi razočaranje, jer i mi želimo biti na visini povjerenja, koje nam daju mladi i svi koji se k nama zapute.

T. G.



Mons. Ivan Prenda, nadbiskup zadarski

Zadarski nadbiskup mons. Ivan Prenda preminuo je iznenada, 25. siječnja, u Zagrebu, u 71. godini života, 46. godini svećeništva i 20. godini biskupstva, priopćio je Tiskovni ured HBK.

Nadbiskup Prenda rođen je 31. prosinca 1939. godine u Zemuniku Gornjem. Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju završio je u Zadru. Katolički bogoslovni fakultet pohađao je u Zagrebu te je 1967. postigao licencijat iz teologije. Zareden je za svećenika 29. lipnja 1964. godine u Zadru. U Zadarskoj nadbiskupiji obnašao je sljedeće službe: od 1964. do 1968. bio je župnik u Škabrnji, Nadinu i Smilčiću; od 1968. do 1970. duhovnik u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“ u Zadru; od 1970. do 1992. ravnatelj



toga sjemeništa; od 1970. do 1972. kateheta mladih u Zadru; od 1981.

do 1990. dopisnik Glasa Koncila; od 1970. do 1992. voditelj odjela za zvanja u Zadarskoj nadbiskupiji.

Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je nadbiskupom koadjutorom 29. ožujka 1990. godine, a biskupsko ređenje slavljeno je 9. lipnja te godine u zadarskoj katedrali. Službu nadbiskupa Zadarske nadbiskupije preuzeo je 2. veljače 1996. godine. U Hrvatskoj biskupskoj konferenciji obnašao je mnoge službe, a trenutno je vršio službu predsjednika Vijeća HBK za kler i bio član Mješovite komisije Hrvatske biskupske konferencije, Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i Hrvatske unije viših redovničkih poglavara.

IKA

NAGRADNA KRIŽALJKA

Sv. Valentin

Rješenje poslati najkasnije
do 22. veljače

Mariofil Soldo	Tijesan (... pro-laz)	Svetac i mučenik, blagdan 14. veljače	Skladateljica Jelaska	Stariji čovjek	Nina Badrić	Petar ... Čajkovski	Umjetna smola	Bio je ... u Terni	Cjelina od dvaju dijelova	Idora Hegel	Sumpor	Primiti sakrament krštenja	Uršula Tolj	Svadbena gozba
Prvi članak u novinama		▼						▼ Sjevernoatlantski savez						
Zaštitnik je mladih i ...	▶										Grebeni	▶ Pasmina ovce		
Dirigent Bjelinski					Azijska država	▶				Karina Sladović	▶		„Repriza“	▶
					Govornik	▼				Vanadij			Ivan Mikulić	▶
Ksenija Erker			Dovršavati čitanje	▶										Vrsta konjskog hoda
			Žitelj Aonije	▼										
Brazda kod oranja	▶					Obor (natjerati ovce u ...)	▶			Srok	▶			
	Rima	▼								Zaštitnik je od ...				
10 x 10				Austrija	▶					▶			„Litra“	▶
				Uzdah negodovanja	▼								Utorak ili petak	
Bivši sovjetski vralar Dasajev									Etaža nebo-dera	▶				
									Ukinuća, uki-danja	▶				
Na ono mjesto									Morski raz-bojnik	▶				
Oznaka kralja u šahu		Biti ... na svome	▶						Biv. hrv. mjsica Suran	▶				

Pomoć u naobrazbi

Njemački Caritas se zauzima za uklanjanje predrasuda, pravnih zapreka i isključivih struktura.

Piše:
Stjepan
Herceg



Pristup radnom vijeku jedan je od bitnih ključeva za sudjelovanje u svim drugim životnim područjima. Cilj je da migranti, odnosno ljudi s migracijskom pozadinom ubuduće imaju pristup zvanjima za koja je potrebna viša stručna sprema, po mogućnosti u onom omjeru kojeg migranti čine u sveukupnoj populaciji. Njemački Caritas se zauzima za uklanjanje predrasuda, pravnih zapreka i isključivih struktura.

Migranti i stručna izobrazba

Društvena integracija je teško ostvariva bez integracije u zvanju, odnosno u struci. Uspješan pristup mladih migranata u stručnu izobrazbu je stoga prevažan čimbenik za pospješivanje integracije. Važne prepreke za pristup nekom zvanju su uz osobne probleme tako-

go bolji da bi stekli iste šanse kao i njihovi vršnjaci Nijemci. Kod izbora zvanja mladi migranti nemaju preširoku izbornu paletu. Djevojke se naj-

ne planove uvesti predmet „Orijentacija i pripreme na buduće zvanje“. U tom smislu treba jače vrednovati jezičnu kompetenciju (višejezičnost) i matematiku. Još za vrijeme škole, učenicima se mora omogućiti praksa u pojedinim poduzećima.

Na kraju škole i za vrijeme prelaska na daljnju izobrazbu, puno mogu pomoći iskusni „kumovi/kume“ koji nude orijentacijsku pomoć o sustavu stručnog obrazovanja i s mladima izrade individualni plan izobrazbe. Socijalnopedagoško praćenje poduzeća i naučnika, koje je definirano Socijalnim zakonom, također pruža olakšicu kod prelaska iz škole u izučavanje zanata. Posredništvom je moguće odstraniti moguće konflikte ili spriječiti prekid daljnje izobrazbe. Mladima koji slabo znaju njemački posebno je potrebna pomoć u obliku jezičnih tečajeva. Instrumenti potpore i zakonom predviđeni program moraju biti usklađeni s potrebama i svedeni u jedan pregledni sustav.

Fleksibilnost u toku izobrazbe

Mladim migrantima i po završetku osnovnog školovanja još uvijek manjka sposobnost za nastavak obrazovanja, odnosno vidljive su manjkavosti u izobrazbi. Zbog toga ih se ponajčešće šalje u tzv. prijelazne pripreme sustave. Time ih se stavlja u red iz kojeg se ne dolazi do kvalificiranog završetka nekog zanata, odnosno mogućnosti dobivanja zanatskog mjesta. Zbog toga bi od velike važnosti bilo da se u tim prijelaznim sustavima omogućiti kvalificirani završetak, odnosno odgovarajuća diploma. U tom vremenu treba koristiti svaku mogućnost boljeg povezivanja s poduzećima. U fleksibilnost izobrazbe spada i mogućnost da se svatko može razvijati prema svojim sposobnostima. ■

Mladim migrantima i po završetku osnovnog školovanja još uvijek manjka sposobnost za nastavak obrazovanja, odnosno vidljive su manjkavosti u izobrazbi. Zbog toga ih se ponajčešće šalje u tzv. prijelazne pripreme sustave. Time ih se stavlja u red iz kojeg se ne dolazi do kvalificiranog završetka nekog zanata, odnosno mogućnosti dobivanja zanatskog mjesta. Zbog toga bi od velike važnosti bilo da se u tim prijelaznim sustavima omogućiti kvalificirani završetak, odnosno odgovarajuća diploma.

Migranati koji su stekli uvjete za studij u 75% slučajeva studij i upisuju. Svejedno njihov ukupni udio na visokim školama iznosi samo 8% svih studenata.

der i postojeći okvirni uvjeti. Mnogim mladim migrantima je pristup u pojedina zvanja zapriječen Zakonom za strance, koji se na njih primjenjuje sve dok nemaju njemačko državljanstvo. Mladi migranti prosječno teže pronalaze zanatska mjesta. Ukupno 30% pohađa tzv. dualnu izobrazbu (jedan dan škola, pet dana praktični rad u nekom poduzeću). Otprilike svaki treći mladi migrant napušta zanatsku školu bez diplome. Čak i djeca migranata s dobrim i vrlo dobrim školskim uspjehom rijetko pronalaze zanatska mjesta nego njihovi njemački vršnjaci. Oni moraju u školi biti mno-

žešće školuju za prodavačice, frizerke ili liječničke pomoćnice, dok mladići nalaze mjesta u trgovačkim i obrtničkim zvanjima. U oba slučaja se radi o zvanjima s nižim dohocima i manjim šansama za napredovanje.

Na visokim školama i sveučilištima su mladi migranti prisutni ispodprosječno. Zanimljivo je međutim da je njihov prijelaz iz srednjih škola na visoke škole u postocima viši nego kod Nijemaca. Naime, tko je stekao preduvjet za upis na studij, taj i želi studirati. Tako migranati koji su stekli uvjete za studij u 75% slučajeva studij i upisuju. Svejedno njihov ukupni udio na visokim školama iznosi samo 8% svih studenata.

Pomoć kod prelaska iz škole u zamat

Jedan od razloga za gore navedene činjenice svakako leži u tome što škole premalo, i prije svega prekasno nude pripremu za budući izbor zvanja. Mladima je nakon škole potrebna pouzdana ponuda koja podupire njihov razvoj, njihove sposobnosti i kompetencije za određeno zvanje. Da bi se mladima pomoglo da lakše pronađu mjesto školovanja, potrebno je već od 7. razreda u nastav-

Picasso

Jure se zaposlio u muzeju. Nakon nekoliko dana pozove ga šef:

- Jure, nismo zadovoljni tvojim radom.
- Što hoćete, radim ovdje tek dva dana, a već sam prodao dva Picassa.

Rodendani

- Rodendani su vrlo korisni!
- Što ih više imaš, to duže živiš!

Snovi

Da bi ostvario svoje snove, moraš se prvo probuditi.

Praznovjerje

- Razgovaraju dva seljaka:
- Nekako ti mršava ona krava.
 - Šta ću kad je praznovjerna!
 - Kako praznovjerna?
 - Jede samo djetelinu s četiri lista!

Davljenje

- Kaže žena mužu:
- Jutros je došao onaj čovjek čiju si ženu spasio od davljenja u moru. Bio je ljut!
 - Zašto je bio ljut?
 - Kaže da žena sada davi njega!

Snaha

Doveo sin snahu u kuću, a ova kako je bila jako lijena, svekri nije bilo pravo. Jednog dana odlučio svekru nešto isprobati, pa nagovori muža da se svađa s njom oko toga tko će ići u kupovinu ne bi li se ova ponudila:

- Nemoj stari ti, ti imaš reumu, noge te bole jedva hodaš!
- Neka ja ću, odgovara on: „Ti imaš ischias jedva se krećeš, a znaš da ti nije zdravo na hladan zrak, odmah se prehladiš.“

I tako si sve teže bolesti pripisuju, kad ustade snaha, a oni jedva dočekali da nešto progovori, kad će ona:

- Pa nemojte se svađati, ajde ovako ćemo se dogovoriti: jedno jutro ide on, a drugo ti.“

Održavanje pribora za šminkanje

Pravilno održavanje i čišćenje kozmetičkog pribora će vam uštedjeti vrijeme i novac te sačuvati kožu lica.

Kako bi vam pribor za šminkanje i ljepotu što duže trajao, bitno je da ga redovito čistite i održavate. Čist pribor važan je i za higijenu i njegu vašeg lica. Od raznog pribora, vjerojatno najčešće koristite četkice za nanošenje šminke, što znači da biste se o njima trebali dobro brinuti. Možda vi svoje četkice samo ispirate u vodi ili ih brišete papirnatim rupčićem dok ne uklonite sve tragove sjenila ili pudera, a možda sa njima jednostavno ne radite ništa sve dok ih ne zamijenite novima. Kad ne čistite redovito četkice za šminku već ih i dalje koristite, postoji rizik da će vam na koži izbiti prištići i akne. Naime, na prljavim se četkicama skupljaju bakterije i kada se pomiješaju s uljima iz šminke i prljavštinom s površine lica, to može predstavljati opasnost za vaš ten. Iz tog istog razloga, najbolje je izbjegavati zajedničko korištenje ili korištenje tuđih četkica za šminku. Korištenje prljavih četkica može utjecati i

na boje šminke koje nanosite – one mogu izgledati tamnije ili vući na narančastu zbog oksidacije i miješanja s masnoćama s lica ili prašinom.

Važno je razlikovati sintetičke četkice od prirodnih. Sintetičke četkice su napravljene od različitih vrsta sintetičkih vlakana (poput najlona), dok su prirodne četkice izrađene od različitih životinjskih dlaka, uključujući konjske i kozje dlake. Da biste pravilno očistili obje vrste možete kupiti kvalitetno sredstvo za čišćenje pribora za šminkanje. Ovo je idealan proizvod za čišćenje prirodnih i sintetičkih kozmetičkih četkica, jer neće samo ukloniti nečistoću, šminku i bakterije, već također dezinficira i njeguje dlake na četkici. Četkice za šminku možete očistiti i na drugi način, bez trošenja novca. Dovoljno je da pomiješate blagi šampon s mlakom vodom. Umočite dlačice u vodu i protresite ih naprijed-nazad dok se ne napravi pjena. Nakon toga isperite mlakom vodom da uklonite tragove šampona. Zatim nježno stisnite dlake kako biste uklonili višak vode te ručnikom osušite. **Izvor: www.zena.hr**

Zapečeno kiselo zelje

Sastojci za 4 osobe: 700 g kiselog zelja; 60 g sušene slanine; 1 glavica luka; 100 ml vode; 3 para Kranjskih kobasica Podravka; 1 žlica Senfa estragon Podravka; 2 žlice Krušnih mrvica Podravka; 1 žlica brašna; 50 ml ulja; 2 žlice Vegete

Za pire od krumpira: 1 kg krumpira; 2 žumanca; 20 g maslaca; 100 ml vrhnja za kuhanje; sol; muškati oraščić.

Priprema: Kiselo zelje narežite na rezance, a po potrebi ga operite. U zagrijanu tavu ulijte ulje, popecite slaninu, nasjeckani luk i dodajte brašno. Stavite kiselo zelje, pospite ga Vegetom i zalijte vodom. Pirajte oko 15 minuta na laganoj vatri. U međuvremenu ogulite i na kockice narežite krumpir, skuhaite ga i ocijedite. Kuhani krumpir i maslac propasirajte. Razmutite žumance, dodajte vrhnje i naribani muškati oraščić pa promiješajte. Pirjano kiselo zelje stavite u posudu, dodajte pripremljeni pire i popaprite. Kobasice koso narežite na deblje ploške, premažite ih sen-



fom s jedne strane i pospite krušnim mrvicama. Zatim ih rasporedite po krumpiru i sve poskropite preostalim uljem. Tako pripremljeno jelo stavite u pećnicu zagrijanu na 200°C i zapečite oko 15 minuta.

Izvor: www.coolinarika.com

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

U	G	U	S	T	O	□	M	E	L	K	I	O	R		
B	A	L	T	A	Z	A	R	□	T	R	A	S	A		
□	Š	T	□	R	I	M	E	T	□	V	□	T	S		
S	P	I	N	□	B	U	N	D	A	□	T	A	P		
M	A	M	A	C	□	R	A	□	Z	L	A	T	O		
I	R	A	□	I	□	□	□	□	□	□	I	Z	M	I	R
R	□	T	A	J	□	□	□	□	□	□	M	□	J	□	I
N	A	U	K	A	□	□	□	□	□	□	U	Č	A	S	T
A	R	M	I	N	□	□	□	□	□	□	T	R	N	C	I

Nagrađen: Nikola Sarić, Lindlar

IZ HRVATSKE POVIJESTI

Dolazak Hrvata

Bizantski car Konstantin VII. Porfirogenet (912.—959) u svom djelu „O upravljanju carstvom“ („De administrando imperio“) napisao je o dolasku Hrvata u današnju domovinu sljedeće: „Hrvati su pak stanovili u ono vrijeme s onu stranu Bavorske gdje su sada Bijelohrvati. Jedan od njihovih rodova, petero braće – Klukas, Lobel, Kosenc, Muhlo i Hrvat, i dvije sestre Tuga i Buga, odijelili su se od njih, došli su zajedno sa svojim narodom u Dalmaciju i našli Avere u posjedu te pokrajine. Pošto su neko vrijeme međusobno ratovali, pobijedili su Hrvati; neke su od Avara pobili, a ostale prisilili da se pokore. Otada su u toj pokrajini zavladaali Hrvati; i sada još ima u Hrvatskoj potomaka Avara i vidi im se da su Avari... Od Hrvata pak koji su došli u Dalmaciju odijelio se jedan dio i zavladao Ilirikom i Panonijom; a i oni su imali samostalnog kneza koji je također sam slao knezu Hrvatske darove u ime prijateljstva.“



B. Csikos-Sessia: Pokrštenje Hrvata

im pomognu u izvršenju njihovih planova, nestali s vremenom kao što su nestali i njihovi prijašnji saveznici, ali su se grdno preračunali.

Za razliku od Bizanta, Sveta Stolica nije podcijenila nego je pravilno prosudila mogućnosti hrvatskog naroda. Tako su u papinskom ljetopisu „Liber Pontifica-



J.F. Mucke, Dolazak Hrvata u Hrvatsku



O. Iveković: Dolazak Hrvata na Jadran

Car Konstantin VII. Porfirogenet također navodi, da su Hrvati došli u današnju domovinu početkom 7. stoljeća na poziv bizantskog cara Heraklija, da mu kao ratni saveznici pomognu u borbi protiv divljih Avara. Hrvati koji su bili organizirani kao plemena ratnika-konjanika i poznati zbog svoje snage nisu bili slučajno izabrani. Bizantsko Carstvo je računalo da će Hrvati nakon što

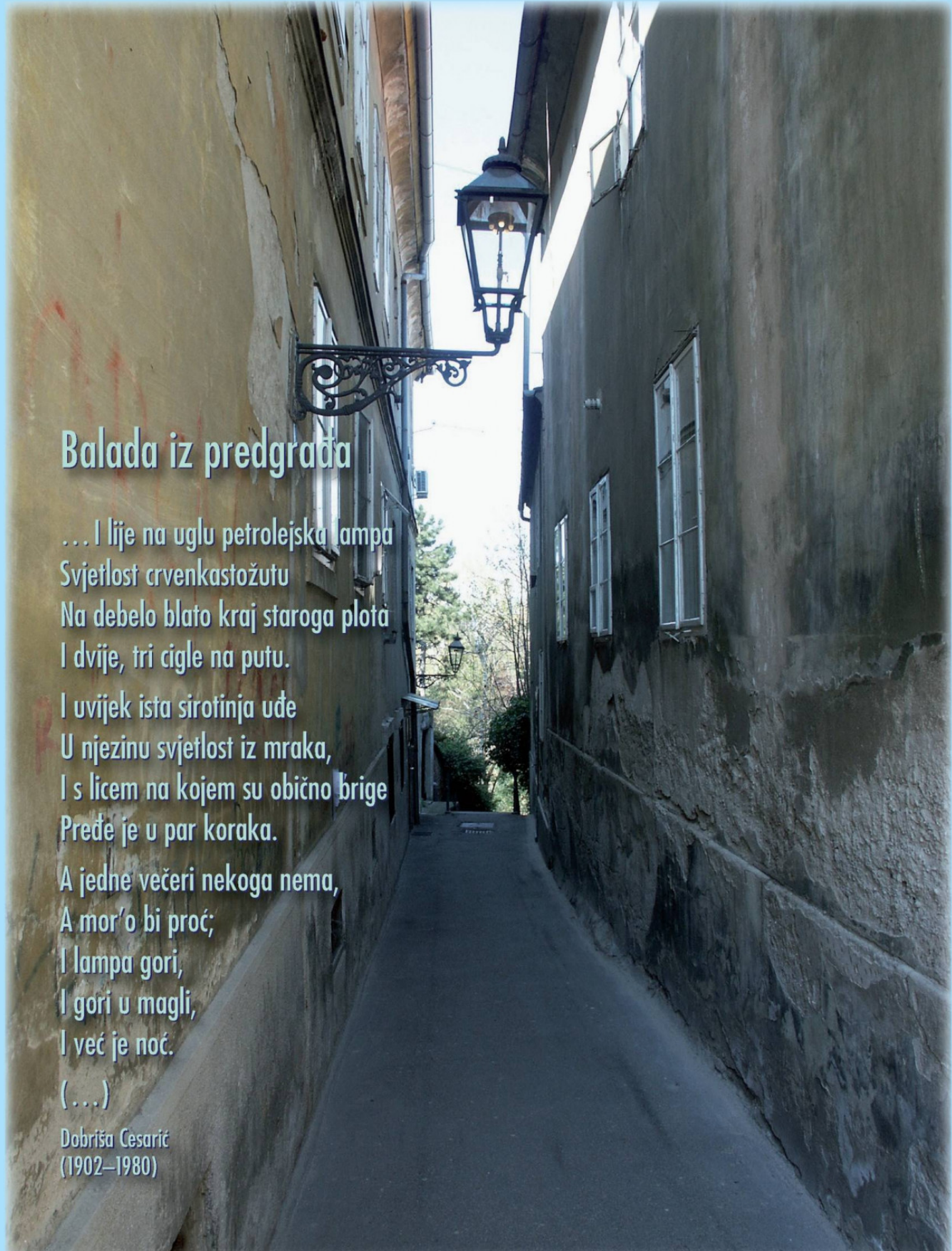


F. Quiquerez: Dolazak Hrvata k moru

lis“ zabilježeni prvi kontakti i veze između pape i Hrvata. U njemu je zapisano da je papa Ivan IV. Dalmatinac (640.—642.) poslao u Dalmaciju i Istru opata Martina, kako bi platio otkupnine za zarobljenike i kosti starih kršćanskih mučenika. Opat Martin je zahvaljujući pomoći hrvatskih vođa putovao Dalmacijom, te je ujedno „snimao“ situaciju za uspostavu stalnih odnosa.

Hrvati će ubrzo nakon doseljenja prihvatiti kršćanstvo zahvaljujući Svetoj Stolicu, koja je obavljala pokrštenje po uputama iz bule mudrog pape Grgura I. Velikoga, koji je zagovarao da se primjenjuju nauci prave vjere običajima pučkog poganskog vjerovanja. Pa tako papa Grgur I. Veliki između ostalog navodi: „Ne uspinjimo se skokom na vrhunac jedne gore, nego pomalo, korak po korak... U prvom redu treba izbjegavati rušenje hramova idola; dovoljno je oboriti idole, a onda svetom vođom blagosloviti hramove i u njih staviti svete moći... Ako su hramovi dobro građeni, dobra je i korisna stvar da prijeđu iz službe demonizma u službu pravoga Boga; jer narod, vidjeći tako preobražena svoja stara svetišta, po svojoj će navici biti sklon dolaziti onamo i štovati pravoga Boga...“

Izvor: <http://krk.fcpages.com/hr/pov/dolazak.html>



Balada iz predgrađa

... I lije na uglu petrolejska lampa
Svjetlost crvenkastožutu
Na debelo blato kraj staroga plotu
I dvije, tri cigle na putu.

I uvijek ista sirotinja uđe
U njezinu svjetlost iz mraka,
I s licem na kojem su obično brige
Pređe je u par koraka.

A jedne večeri nekoga nema,
A mor'o bi proć;
I lampa gori,
I gori u magli,
I već je noć.

(...)

Dobriša Cesarić
(1902–1980)